БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 271 (16.354) | 21 ноябрь 1975 йил, жума | Баҳоси 2 тийин

Л. И. БРЕЖНЕВ Ж. ЛЕОНЕНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Италия Республикасининг Президенти Жованни Леонени 19 ноябрь куни Кремлда қабул қилди.

Суҳбатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Италия ташқи ишлар министри М. Румор қатнашди.

Л. И. Брежнев ва Ж. Леоне Совет — Италия муносабатлари барқарор асосда кўнгилдагидек ривожланиб бораётганлигини мамнуният билан қайд қилдилар. Бу муносабатлар бир-бирини ҳурмат қилиш, яхши ният, тенг ҳуқуқлилик, ўзаро манфаатдорлик асосида олиб бориляпти. Ҳар икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада кучайтириш Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг якунловчи акти руҳига мос бўлиб тушади. Совет Иттифоқи билан Италия бу ҳужжатни Европа қитъасида тинчликни қарор топтириш йўлидаги тадбирларнинг узоқ вақтга мўлжалланган программаси деб ҳисоблайдилар. Ҳамкорлик борасида тўпланган тажриба турли соҳаларда, шу жумладан сиёсий соҳада ҳам СССР билан Италия ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш истиқболларига ишонч билан қараш имконини беради.

Л. И. Брежнев ва Ж. Леоне кейинги вақтларда кескинликни юмшатиш ва умуман халқаро вазиятни соғломлаштириш ишида эришилган натижаларга ижобий баҳо бердилар. СССР билан Италия Европа хавфсизлиги ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга эришмоқ учун қўлларидан келган ҳамма чораларни кўриш ниятида эканликларини изҳор қиладилар.

Суҳбат ишчанлик, дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

УЮШҚОҚЛИК — ЗАФАР ГАРОВИ

Республикамиз пахта далаларида ҳал қилувчи сўнгги кураш бормоқда. «Оқ олтин» хирмонимиз 4 миллион 920 минг тоннадан ошиб кетди. Ҳар куни давлат хирмонларига 10 минг тоннадан ошиқ дурдона тўкилмоқда. Ҳадемай 5 миллион тонналик улкан довондан ошиб ўтамиз. Кўринган тоғнинг узоғи йўқ. Бунга эса жуда оз қолди.

«Оқ олтин» хирмонимиз кун сайин, соат сайин юксалиб бормоқда. Об-ҳаво ноқулайликларига қарамай пешқадам хўжаликлар ҳосилни сўнгги граммларигача нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш учун ҳамма куч ва имкониятлардан тўла фойдаланмоқдалар.

Шу кунга қадар республика хирмонига Андижон области 582 минг, Фарғона — 550 минг, Самарқанд — 459 минг, Сурхондарё — 458 минг, Тошкент — 426 минг, Хоразм — 411 минг, Наманган — 409 минг, Қорақалпоғистон АССР — 381 минг, Бухоро — 375 минг, Қашқадарё — 340 минг, Сирдарё — 310 минг, Жиззах — 222 минг тонналик «оқ олтин»лари билан ҳисса қўшдилар.

Пахтачилик тарихига бир назар ташланг: бу йилгидек сув танқислиги ва об-ҳаво ноқулайлигини жуда кам учратасиз. Лекин шунга қарамай, омилкор деҳқонларимиз пахта далаларида мўл ҳосил тўплаганлигининг гувоҳи бўлиб турибмиз. Қорақалпоғистон АССР ва Сурхондарё областининг пахтакорлари социалистик мажбуриятларини ҳам ошириб бажариб, республиканинг улкан хирмонига муносиб ҳисса қўшишда давом этмоқдалар. Андижон, Тошкент, Сирдарё, Хоразм, Фарғона, Наманган, Самарқанд областларининг деҳқонлари эса йиллик пахта тайёрлаш давлат планларини муваффақиятли бажариб, социалистик мажбурият ҳисобига пахта топширмоқдалар.

Бутун республиканинг диққат-эътибори бир нуқтада дейиш мумкин: кеча қанча пахта тайёрланди? Бугун қанча пахта териб олинади? Республика хирмони қайси довонга етди? Теримда кимлар илғор, кимлар пешқадамлик қиляпти? Пахта ҳақидаги кунлик маълумотдан ҳамма мана шу рақамларни қидиради. Пахта учун кураш умумхалқ курашига айланиб кетганини кўриб турибмиз. Улкан «оқ олтин» хирмонига ёшу-қари баб-баравар ҳисса қўшишга отланган. Пахта далаларида мўътабар отахон ва онахонлар, билагида кучи тошган механизатор шоввозлар, ғайратга тўла опа-сингиллар билан бир қаторда ватанпарвар шаҳарлик ҳашарчилар ҳам фидокорона тер тўкмоқдалар. Йиғим-терим қаҳрамони — халқнинг энг севимли ва ардоқли фарзандлари сифатида тилга олинади. Пахтазор қаҳрамонлари халқнинг ифтихорига айланиб қолди. Энвер Алиев, Тўлан Дадажонов, Қозоқ Камолов, Жиянқул Рустамов, Светлана Продан, Оппоқой Рустамова, Бобошер Шовхиев ва бошқаларнинг жасорати бутун республикага таралди. Илғор дала гвардиячилари шу кунга қадар эл хирмонига 400-600 тоннадан «оқ олтин» тўкишга муваффақ бўлдилар.

Республиканинг бир қатор пешқадам районлари социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариб «оқ олтин» карвонига ҳақли равишда карвонбошилик қилмоқдалар. Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Оқ олтин, Шуманай, Тўрткўл, Ленинобод, Бўз, Хонқа, Сариосиё, Ленинград, Учқўрғон, Оқдарё, Ғаллаорол, Қарши районларининг миришкор деҳқонлари айниқса катта муваффақиятларга эришмоқдалар. Бу районларда пахта йиғим-теримида юксак уюшқоқлик ва интизом намуналарини кўриш мумкин. Ҳамма куч ва имкониятлар биринчи навбатда пахта йиғим-теримига, ҳосилнинг сўнгги граммларигача йиғиб-териб олиб, она-Ватанга ҳадя этишга қаратилмоқда. Йиғим-теримда коммунистлар авангардлик ролини ўтамоқдалар. Партия, совет ташкилотлари йиғим-терим илғорларининг бой тажрибасини кенг оммалаштиришга алоҳида эътибор бермоқдалар.

Бироқ пахта йиғим-теримида юз бераётган нуқсонлардан ва камчиликлардан кўз юма олмаймиз. Айрим районларда ва бир қатор хўжаликларда пахта йиғим-теримида марра сари дадил интилиш сезилмаётир. Терим графиги ва конкрет тадбирлар бажарилмай қолаётир. Бу эса умумий ишимизга жиддий зарар келтирмоқда. Шофиркон, Қизилтепа, Вобкент, Ғиждувон, Навоий, Ромитан, Свердлов, Косон, Ғузор, Чироқчи, Нишон, Мирзачўл, Жиззах, Булунғур, Пайариқ, Косон, Чуст, Бағдод, районларида пахта йиғим-теримида жиддий силжиш кўринмаётир. Ишдаги нуқсонларга барҳам бериб, ҳамма куч ва имкониятларни план ва социалистик мажбуриятларни бажариш учун сафарбар этиш пайти келди.

Бу йил ерга нам эрта тушди. Яъни ёгингарчиликлар эрта бошланиб кетди. Бу пахта йиғим-теримида катта қийинчиликлар туғдиргани сир эмас. Ишни уюшқоқлик билан ташкил эта билган хўжаликларда пахта йиғим-терими юқори суръат билан олиб борилмоқда. Лекин сўнгги кунларда юз берган об-ҳаво ноқулайликларидан саросимага тушиб қолган хўжалик раҳбарлари ҳам йўқ эмас. Улар ҳамма сабабни об-ҳаво ноқулайликлари билан боғлашга уриниб ишни бўшаштирдилар. Бу мутлақо ноўриндир. Кўпгина жойларда кўрак териш машиналари мавсумга тайёр эмаслиги очилиб қолди. Пахта қуритиш учун ажратилган майдонлар ўз вақтида асфальтланмаган, йўллар ва кўприклар тузатилмаган. Шийпонларда пахтакорлар учун етарлича шароит яратилмаган. Бундай ҳолда айб кимда? Албатта, ҳамма айбни об-ҳаво ноқулайликлари билан қоплаш мумкин эмас. Аввал ўзингга боқ, сўнгра ноғора қоқ деган доно мақол бор. Биз ишни юксак уюшқоқлик даражасида ташкил эта олмаган хўжалик раҳбарларига шундай демоқчимиз: аввал ишдаги камчиликларни бартараф этинг, пахтакорларга юқори унум билан ишлаш учун қулай шароит яратинг. Пахта йиғим-теримида қатнашаётган ватанпарварларнинг эҳтиёжини чуқурроқ ўрганинг, йиғим-терим билан боғлиқ бўлган камчиликларни ўз вақтида бартараф этиш чораларини кўринг. Акс ҳолда, ғалвир сувдан кўтарилаётган айни шу кунларда юзингиз шувит бўлиб, ерга қараб қолишингиз мумкин.

Редакцияга шундай сигналлар ҳам келиб турибдики, буларда таъкидланишича, айрим хўжаликларда пахта тайёрлаш йиллик планлари бажарилгандан сўнг терим суръати асоссиз равишда бўшаштириб юборилган. Бироқ, далаларда каттагина ҳажмда ҳосил бўлишига қарамай, дастлабки ғалаба рапортига имзо чекиш билан керилиб юрган ўртоқлар ҳам йўқ эмас. Бизнинг, бутун республика пахтакорларининг ягона ва умумий мақсадлари бор. Бу эса 5 миллион 200 минг тонналик улкан «оқ олтин» хирмонидир. Айни пайтда деҳқоннинг пешона тери билан етиштирилган ҳосилни сўнгги граммларигача нес-нобуд қилмай йиғиб-териб олиш ҳамманинг шарафли бурчидир. Пахта нобудгарчилигига йўл қўйиш — жиноят демакдир. Кимки «оқ олтин»имиз юзига оёқ қўйишга бориб етар экан, бундайларни ҳеч ким кечирмайди. Рисқи-рўзимиз, нону-насибамиз ва ифтихоримиз бўлган пахтанинг бир мисқоли ҳам ерда қолмасин!

Тонна-тонна «оқ олтин» хирмонлари граммлардан, мисқоллардан йиғилишини унутманг. Агар ҳар бир чаноқда бир мисқолдан пахта қолиб, бир гектар майдонда 100 килограмм пахта йўқотилса, республика бўйича қарийб 200 минг тонна пахта чаноқларда қолиб кетишини ким билмайди дейсиз?! Аксинча ҳар бир чаноқдан бир мисқолдан териб олиб, она-Ватан хирмонига армуғон этилса, пахта хирмонимиз яна 200 минг тоннага ортган бўларди. Шу сабабли ҳосилнинг сўнгги граммларигача йиғиб-териб олиб, чаноқларда бир мисқол ҳам пахта қолишига йўл қўймайлик!

Қиш эшик қоқмоқда. Аёзли-қировли кунлар яқинлашмоқда. Календарь варағида декабрь ойига бир неча кун қолди, халос. Сўнгги кунларда ҳаво нисбатан бирмунча юмшаб, йиғим-теримни янада кучайтириш учун қулай фурсат туғилиб турибди. Ҳавонинг очиқ келган ҳар кунидан, ҳар бир соатидан янада унумлироқ фойдаланайлик. Республиканинг улкан хирмонини тезроқ бунёд этиш учун ҳамма ўз имкониятининг максималь даражасида ҳисса қўшишга отлансин. Айни пайтда, келгуси — 1976 йилнинг мўл ҳосилига пухта замин яратиш учун бел боғлайлик. Ҳозир республикада 500 минг гектардан ортиқ майдон эртанги экинлардан бўшаб турибди. Бу майдонларни тезроқ шудгор қилиш ва ҳосилдан бўшаган майдонларда ҳам кузги шудгорни кучайтириш зарур. Пахта ҳосилини конвейер усулида йиғиб-териб олиш билан бир қаторда кузги-қишки тадбирларни ўз пайтида ва сифатли ўтказиш — келгуси йил мўл ҳосилининг гаровидир.

Республика пахта далаларида улкан «оқ олтин» хирмони учун сўнгги ва ҳал қилувчи кураш қизғин паллага кирди. Билагида кучи, юрагида ўти бўлган ва пахта тақдири учун жон куйдирган ҳар бир киши умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшсин. Далалардаги ҳосилнинг сўнгги граммигача тезроқ йиғиб-териб олиш — шу куннинг асосий шиоридир. Йиғим-теримда юксак уюшқоқлик ва темир интизом улкан зафарнинг асосий шарти эканлигини унутмайлик!

Ҳал қилувчи кураш учун отланинг, дўстлар! Пахта далаларидаги тарихий ва унутилмас жасоратга муносиб ҳисса қўшайлик! Меҳнат зафарларимиз жонажон партиямизнинг XXV съездига армуғон бўлсин!

КПСС XXV СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

БЕШ ЙИЛЛИК МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтининг сўнгги курс студенти Ҳатам Мамадалиевнинг Наманган шойи газламалар комбинатига ишга келганига ҳали кўп бўлгани йўқ. Касбга бўлган меҳри уни янги марраларга чорламоқда. Кунлик ва ойлик топшириқларни мунтазам ошириб бажариш билан бирга, кўплаб ёш ишчиларга устозлик қиляпти. Жонажон партиямизнинг XXV съезди шарафига зарбдор вахтада туриб ишлаб, тўққизинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажаришга сўз берган. Суратда: пешқадам тўқувчи Ҳ. Мамадалиев ёш ишчилар М. Қўчқорова ва М. Назарова ўртоқлар билан илғор тажрибалар ҳақида суҳбатлашмоқда.

А. Ковтун фотоси. (ЎзТАГ).

САМАРҚАНД ОБЛАСТЬ ПАХТАКОРЛАРИНИНГ РАПОРТИ

Самарқанд областининг қишлоқ хўжалиги меҳнатчилари тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили мажбуриятларини бажариш ва КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, шу йилги қийинчиликларни бартараф этиб, пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан илгари, 20 ноябрда 100 процент бажардилар.

Давлат тайёрлов пунктларига 457,5 минг тонна пахта етказиб берилди, бу пахтанинг 90 проценти биринчи сортларга қабул қилинди. Пахта тайёрлаш беш йиллик халқ хўжалик плани 107,9 процент бажарилди. Беш йил мобайнида давлатга 2344,5 минг тонна ёки планда белгиланганидан 172 минг тонна кўп пахта сотилди.

Нарпай, Оқдарё, Пахтачи, Каттақўрғон, Иштихон, Жомбой ва Самарқанд районларининг пахтакорлари пахта тайёрлаш планларини бажарганликлари тўғрисида областда биринчи бўлиб рапорт бердилар. Ана шу районларнинг хўжаликлари давлатга пландан ташқари 25 минг тоннадан кўпроқ пахта топшириб, социалистик мажбуриятлари ҳисобига ҳосил йиғим-теримини ва уни топширишни давом эттирмоқдалар.

Самарқанд областининг пахтакорлари бутун етиштирилган ҳосилни қисқа муддатларда ва нес-нобуд қилмай йиғиштириб олишни тугаллашга, келгуси йил ҳосили учун агротехника тадбирлари комплексини ўз вақтида бажаришга, чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказишга қатъий қарор берганлар.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 20 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Областлар	бир кунда	мавсум бошидан	шу жумладан машинада: бир кунда	шу жумладан машинада: мавсум бошидан
ҚҚ АССР	0,34	115,18	0,26	101,31
ТОШКЕНТ	0,05	115,08	0,03	111,97
СИРДАРЁ	0,19	114,73	0,02	112,54
АНДИЖОН	0,06	111,32	—	92,48
ХОРАЗМ	0,25	107,90	0,06	71,46
СУРХОНДАРЁ	0,21	107,51	0,16	101,19
ФАРҒОНА	0,16	106,62	0,03	87,00
НАМАНГАН	0,12	104,27	0,01	85,98
САМАРҚАНД	0,39	100,00	0,04	65,02
Жиззах	0,25	97,67	—	75,91
Қашқадарё	0,33	95,28	0,28	71,53
Бухоро	0,24	78,72	0,31	22,86
Республика бўйича:	0,21	104,12	0,09	83,68
Шу жумладан ингичка толали пахта				
НАМАНГАН	0,20	173,68		
БУХОРО	1,41	116,23		
СУРХОНДАРЁ	0,51	108,66		
Қашқадарё	0,69	95,98		
Республика бўйича:	0,60	107,96		

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ!

Тошкент шаҳри ва пойтахт областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун интилиб, ишлаб чиқариш ҳажми, маҳсулотни реализация қилиш ва буюмларнинг кўпгина муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан ўн бир ойлик планни муддатидан аввал, 19 ноябрда бажардилар. Ноябрь ойининг охиригача пландан ташқари 150 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинади.

* * *

Самарқанд областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми юзасидан ўн бир ойлик планни муддатидан илгари, 17 ноябрда бажардилар. Область саноати ой охиригача пландан ташқари 43 миллион сўмлик кўп ҳар хил маҳсулот реализация қилади.

* * *

Сурхондарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга интилиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни умумий ҳажмини, уни реализация қилиш, буюмларнинг энг муҳим турларидан кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан ўн бир ойлик планни муддатидан аввал, 18 ноябрда бажардилар. Ўн бир ойлик планга қўшимча суратда 18 миллион 500 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади ва реализация қилинади.

Н. В. ПОДГОРНИЙ ВА А. А. ГРОМИКОНИНГ Ж. ЛЕОНЕ БИЛАН МУЗОКАРАЛАРИ

18 ноябрь куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг Италия Республикаси Президенти Ж. Леоне ва Италия Республикаси ташқи ишлар министри М. Румор билан музокаралари бошланди.

Совет — Италия муносабатларини турли соҳаларда янада ривожлантиришга оид масалалар муҳокама қилинди. Ҳар иккала томон СССР билан Италия ҳамкорлигини бундан буён ҳам ривожлантира беришга интилаётганликларини айтдилар. Шу муносабат билан маслаҳатлашишлар тўғрисида 1972 йилги Совет — Италия протоколи асосида фикрлашиб олишлар фойдали эканлиги уқтириб ўтилди.

Халқаро проблемалар муҳокама қилинаётганида томонлар Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгаш якунлари билан алоқадор масалаларга асосий эътибор бердилар. Совет Иттифоқи ва Италия Хельсинкида қабул қилинган принцип ва битимларни амалга оширишга ўзларининг маҳкам бел боғлаганликларини айтдилар.

Музокаралар чоғида ҳар иккала томон кескинликни юмшатишни чуқурлаштириш ва халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлидаги ўз ҳаракатларини уйғунлаштириб олиб бориш ниятида эканликларини айтдилар. Яқин Шарқ проблемасини бартараф қилиш, қуролсизланиш ва ҳар иккала томонни қизиқтираётган бошқа масалалар хусусида шу нуқтаи назардан қараб фикрлашиб олинди.

Суҳбат ишчанлик, конструктив вазиятда ўтди.

(ТАСС).

А. Н. КОСИГИН Ж. ЛЕОНЕ БИЛАН УЧРАШДИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 19 ноябрда Кремлда Италия Республикасининг Президенти Ж. Леоне билан учрашди.

Ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбат давомида Совет — Италия муносабатларини янада ривожлантириш масалалари, шунингдек ҳар икки томонни қизиқтираётган халқаро проблемалар қараб чиқилди. Томонлар кейинги вақтларда савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий алоқалар соҳасида ва 1972 йилда маслаҳатлашиб туриш ҳақидаги протоколни амалга оширишда, кескинликнинг юмшатилишини чуқурлаштириш ва бунга муқаддас тус бериш соҳасида СССР билан Италия ҳамкорлигини ривожлантириш ишида эришилган натижаларга ижобий баҳо бердилар.

А. Н. Косигин Ж. Леоне Совет Иттифоқи билан Италия Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг муваффақиятли ўтказилганлиги муносабати билан вужудга келган имкониятлардан ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни олға бостириш учун актив фойдаланиш ниятида эканликларини таъкидладилар.

(ТАСС).

СОВЕТ — ИТАЛИЯ МУЗОКАРАЛАРИ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний ва КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 19 ноябрда Кремлда Италия Республикасининг Президенти Ж. Леоне ҳамда Италия Республикаси ташқи ишлар министри М. Румор билан музокараларни давом эттирдилар.

Совет — Италия муносабатларини кенгайтиришга доир муҳим масалалар ва бир қанча халқаро проблемалар ҳақида фикрлашиб олинди. Халқаро вазият ривожининг баъзи муҳим жиҳатларига алоҳида эътибор берилди. Ҳар иккала томон СССР билан Италия ўртасидаги ҳамкорлик кескинликни юмшатиш ва тинчликни мустаҳкамлашда ижобий роль ўйнаши учун интилажагини таъкидлади.

Совет — Италия ҳужжатлари муҳокама қилинди. Совет раҳбарларининг Италия Президенти билан олиб борган музокаралари охирида тегишли ҳужжатлар қабул қилинди. Ҳужжатларни муҳокама қилиш томонларнинг тамомила бир фикрда эканлигини кўрсатди.

(ТАСС).

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

1975 йилда пахта тайёрлаш халқ хўжалик планини муддатидан илгари бажарганлиги учун қуйидаги область республика «Ҳурмат тахтаси»га ёзилсин:

Самарқанд области (область партия комитетининг секретари ўртоқ **Раҳимов**, область ижроия комитетининг раиси ўртоқ **Ҳамроқулов**, область қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Йўлдошев**, пахта тайёрлаш трестининг бошқарувчиси ўртоқ **Розиқов**, «Узсельхозтехника» область бирлашмасининг раиси ўртоқ **Аракелов**, область суғориш системалари бошқармасининг бошлиғи ўртоқ **Фарадьян**, область комсомол комитетининг секретари ўртоқ **Ёқубов**).

КАТТА МЕҲНАТ ҒАЛАБАСИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИГА

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИГА

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИГА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон колхозчиларини, совхоз ишчиларини, механизаторларини, қишлоқ хўжалиги ва сув хўжалиги мутахассисларини, тайёрлаш ва транспорт ташкилотлари ходимларини, партия, совет, касаба союз ва комсомол ходимларини, барча меҳнаткашларини меҳнатда эришилган катта ғалаба — давлатга дон сотиш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажарганликлари муносабати билан самимий табриклайдилар.

Қорақалпоғистон АССР шоликорлари ва маккажўхорикорлари шу йилнинг катта қийинчиликларини бартараф этиб, мўл ҳосил етиштирдилар, ўрим-йиғимни уюшқоқлик билан ўтказдилар ва давлатга 141 минг тонна дон, шу жумладан 134 минг тонна шоли сотдилар. Автоном республиканинг хўжаликлари ўзларини уруғлик билан тўла таъминладилар, бундан ташқари Ўзбекистоннинг бошқа хўжаликларига сотиш учун 8 минг тонна уруғлик шоли тайёрладилар. Биринчи марта шу қадар кўп миқдорда дон тайёрланди. Давлатга дон сотиш халқ хўжалик плани 128 процент бажарилди. Ҳар гектар ердан 48 центнердан шоли, 59 центнердан маккажўхори дони олдилар.

Қорақалпоғистон АССР колхозлари ва совхозлари дон тайёрлаш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажардилар. Мамлакат 475 минг тонна дон олди. Бу эса беш йиллик халқ хўжалик планининг 114 процентини ташкил қилади. Шу беш йиллик давомида шоли тайёрлаш 2,9 баравар кўпайтирилди. «Каракалпакирсовхозстрой»нинг ихтисослаштирилган шоликор совхозларида шоли етиштириш бу йил 1,5 баравар кўпайди.

Автоном республиканинг барча районлари беш йиллик якунловчи йили социалистик мажбуриятларини бажаришга муносиб ҳисса қўшдилар. Қўнғирот райони хўжаликлари давлатга 36,5 минг тонна, Ленинобод райони — 35,7 минг тонна, Тахтакўпир райони 25,4 минг тонна, Чимбой райони 24 минг тонна, Нукус райони 21,4 минг тонна дон сотдилар.

«Олтинкўл», Чапаев номли, ВЛКСМ 50 йиллиги номли, Партия XXII съезди номли совхозлар гектаридан 50-60 центнердан шоли олиб, давлатга шоли топшириш, халқ хўжалик планини анча ошириб бажардилар. Кўпгина шоликор бригадалар 65-70 ва ундан ҳам ошириб ҳосил олдилар. Чапаев номли совхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Уббиниёз Бекниёзов, шу совхоздан Узок Утепов, «Равшан» совхозидан Жаналик Азиров, ВЛКСМ 50 йиллиги номли совхоздан Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Алексей Кан ва Тен Ен Хван, «Олтинкўл» совхозидан Қадримбет Туримбетов ва Сарсенбой Қурбонбоев, «Қораўзак» совхозидан Хўжалепес Ерназаров, «Октябрь» совхозидан Мамбетбой Нурлепесов бошлиқ бригадалар ва бошқа бригадалар шулар жумласидандир.

Шу ажойиб меҳнат ғалабасига фан муваффақиятларини ва шоликорликни интенсивлаш соҳасидаги илғор тажрибани кенг қўлланиш, шоликорлар, маккажўхорикорлар, механизаторларнинг, қишлоқларнинг барча меҳнаткашларининг маҳорати ва ғайрат-шижоати ўсганлиги натижасида эришилди. Бу ғалаба КПСС XXIV съездининг қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини юксалтириш, Амударё этакларида шоличиликни ривожлантириш тўғрисидаги Директиваларини амалга ошириш борасида партия ташкилотлари, совет ва хўжалик органлари олиб бораётган катта ташкилотчилик ишининг якунидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Қорақалпоғистон меҳнаткашлари эришилган натижаларни мустаҳкамлайдилар ва қишлоқ хўжалигини янада интенсивлаш асосида суғорма деҳқончиликнинг катта резервларидан фойдаланиб, дон, пахта ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотларининг ялпи ҳосилини кўпайтиришда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар, қишлоқ хўжалигининг барча маҳсулотларини етиштириш ва тайёрлаш юзасидан тўққизинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли адо этадилар, 1976 йил ҳосили учун мустаҳкам замин яратиб, КПСС XXV съездини муносиб кутиб оладилар, деб қатъий ишонадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ

КПСС XXV съезди шарафига социалистик мусобақани авж олдирган Оҳангарон цемент комбинатининг ишчи-хизматчилари ва инженерлари коллективи беш йиллик топшириқларини бажариш арафасида. Суратда: корхонанинг илғор ишчиси Усмонали Рафиқов. У ҳозир ўнинчи беш йиллик ҳисобига иш бошлади.

И. Глауберзон фотоси.

Расмий ахборот

Н. В. ПОДГОРНИЙ ЮСФР СКУПШЧИНАСИ ИТТИФОҚ ВЕЧЕСИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний иттифоқ скупшчина вечесининг раиси Данило Кекич бошчилигидаги Югославия Социалистик Федератив Республикаси скупшчинаси иттифоқ вечеси делегациясини 19 ноябрь куни Кремлда қабул қилди. Делегация СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг таклифига биноан СССРда меҳмон бўлиб турибди.

Д. Кекич самимий, дўстона суҳбат чоғида совет мамлакатининг ҳаёти билан танишиш имконияти берилганлиги учун миннатдорчилик билдирди. У Совет Иттифоқи бўйлаб сафар қилган чоғда ҳамма жойда делегация аъзоларига иззат-эҳтиром кўрсатилганлигини айтди. Югославиялик парламент аъзолари Совет мамлакатининг ютуқлари, Советларнинг иши билан танишдилар, совет кишилари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун қандай зўр ғайрат билан меҳнат қилаётганликларини кўрдилар. Делегация бошлиғи Югославия Коммунистлар союзининг раиси, ЮСФР Президенти И. Тито номидан самимий салом ва энг яхши истаклар топширди.

Н. В. Подгорний партия XXV съездига тайёргарликнинг бориши тўғрисида, съездни чақириш тўғрисидаги хабар совет кишиларининг ижодий ғайратини кўчайтириб юборганлиги ҳақида гапириб берди. Совет кишилари тўққизинчи беш йилликни муддатидан илгари тугалламоқдалар. Н. В. Подгорний Совет Иттифоқи билан Югославия ўртасидаги дўстона алоқалар учун совет ва югослав раҳбарларининг шахсий алоқалари ва айниқса КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ўртоқ И. Тито билан учрашувлари ва суҳбатлари муҳим аҳамиятга эга эканлигини уқтириб ўтди.

Н. В. Подгорний СССР билан ЮСФР давлат ҳокимиятининг олий органлари, парламент аъзолари, Совет—Югославия муносабатларини ривожлантиришга катта ҳисса қўшаётганликларини таъкидлади.

Ўзаро манфаатли ҳамкорлик, деди Н. В. Подгорний Совет — Югославия муносабатларини мустаҳкамлаш учун муҳим роль ўйнайди, социалистик ҳамдўстликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади, халқаро кескинликни юмшатиш, бутун дунёда тинчлик ишини мустаҳкамлаш учун курашга муҳим ҳисса бўлиб қўшилади.

Суҳбатда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари И. С. Грушецкий, СССР Олий Совети палаталарининг раислари А. П. Шитиков ва В. П. Рубен, СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. П. Георгадзе, СССР Олий Советининг депутати В. А. Сологуб, шунингдек ЮСФРнинг СССРдаги элчиси Й. Смоле иштирок этдилар.

(ТАСС).

ОЛИЙ МЕҲМОН ШАРАФИГА

Италия Республикасининг Президенти Жованни Леоне рафиқаси билан 19 ноябрда Кремлнинг Съездлар Саройида Б. Асафьевнинг «Боқчасарой фонтани» балетини томоша қилдилар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико, СССР маданият министри П. Н. Демичев Италия Республикаси ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган марказий ложада олий меҳмон билан бирга бўлдилар.

Ложада Италия ташқи ишлар министри М. Румор, Италиядан келган бошқа меҳмонлар ҳам бор эди.

Спектакль бошланиши олдидан Италия Республикаси билан СССРнинг Давлат гимнлари ижро этилди.

* * *

Ж. Леоне ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар 19 ноябрь эрталаб И. В. Курчатов номли атом энергияси институтини бориб кўрдилар. Институт раҳбарлари академик Е. П. Велихов ва химия фанлари доктори В. А. Легасов, бошқа олимлар меҳмонларга шу илмий муассасанинг тарихи тўғрисида, атом энергиясидан тинч мақсадларда фойдаланиш соҳасида совет олимлари кенг кўламда олиб бораётган тадқиқот ишлари тўғрисида гапириб бердилар.

Президент институтнинг лабораториялари билан, жаҳонда энг катта «Токамак-10» термоядро установкаси билан, юксак температурали плазмалар ҳосил қилиш мақсадида экспериментлар ва техникавий ўтказгич соҳасида илмий ишлар олиб борилаётган бошқа установкалар билан танишиб чиқдилар.

* * *

19 ноябрда Ж. Леоне А. С. Пушкин номидаги тасвирий Санъат музейида Неаполь музейларидан келтирилган XVII аср Италия суратлари дурдоналари виставкасини очди. Виставкани очиш маросимида СССР маданият министри П. Н. Демичев ҳозир бўлди.

* * *

СССР Ташқи ишлар министрлигининг маҳсус қароргоҳида Совет Иттифоқидаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари Италия Республикаси Президентига таништирилди. СССР Ташқи ишлар министрлиги протокол бўлимининг мудири Д. С. Никифоров уларни Президентга таништирди.

(ТАСС).

ЧЕТ ЭЛЛИК КООПЕРАТОРЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА

Осиё, Африка, Латин Америкасининг ривожланаётган мамлакатларидаги кооператив ҳаракати раҳбарларининг Москвада очиладиган халқаро семинари қатнашчиларидан катта бир группаси Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турибди. Чет эллик кооператорлар республиканинг қишлоқ матлубот жамиятлари — тайёрлаш тармоқлари, савдо ва умумий овқатланиш корхоналарининг иш тажрибаси билан танишадилар.

Семинар иштирокчилари Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини, В. И. Ленин Марказий музейи филиалини бориб кўрдилар.

Чет эллик кооператорларни Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари Т. Н. Осетров қабул қилди. У Совет ҳокимияти йилларида республикада юз берган ўзгаришлар тўғрисида, республика экономикаси ва маданиятини янада ривожлантириш планлари ҳақида гапириб берди.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет органларида узоқ йиллар, самарали ишлаганлиги учун ҳамда эллик ёшга тўлганлиги муносабати билан меҳнаткашлар депутатлари Андижон область Совети ижроия комитетининг секретари Ҳаким Ҳожиевич ТЎРАЕВни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

«Ўзбекистон» нашриёти 55 томлик В. И. Ленин тўла асарлар тўпламининг ўн тўққизинчи томини ўзбек тилида босмадан чиқарди. Бу томни КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги марксизм-ленинизм институтининг филиали — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти рус тилидан таржима қилган.

(ЎзТАГ).

БУГУН ПАРТИЯ СИЁСИЙ МАОРИФИ СИСТЕМАСИДА ЯНГИ ЎҚУВ ЙИЛИ БОШЛАНАДИ

СИЁСИЙ ВА ИҚТИСОДИЙ БИЛИМЛАР—ОММАГА

ТАЪСИРЧАН ва САМАРАЛИ

Партия маорифи системасида бу йилги ўқиш совет халқи КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил курашаётган бир даврда бошланаётир. Бу — сиёсий ва иқтисодий ўқишни ҳар йилгидан ҳам яхшироқ ташкил этишни тақозо этади.

Андижон шаҳар партия комитети, бошланғич партия ва комсомол ташкилотлари коммунистлар ва партиясиз активларнинг марксча-ленинча таълимини яхшилаш, партия ўқувининг самарадорлигини ошириш юзасидан бирмунча ишлар қилдилар. Шаҳар партия комитетининг бюро мажлисларида машғулотларнинг ғоявий мазмуни, раҳбар кадрларнинг ўқиши, пропагандистлар билан иш олиб бориш, шахсий планлар бўйича марксизм-ленинизмни ўрганувчи коммунистларга ёрдам бериш, сиёсий маориф уйи ва кабинетларига раҳбарлик қилиш тўғрисидаги масалалар тез-тез муҳокама қилиб турилди.

Партия ташкилотлари КПСС Марказий Комитети раҳбар кадрлар, мутахассислар ва кенг меҳнаткашлар оммасининг иқтисодий ўқувини янада яхшилаш ҳақидаги қарорини амалга ошириш юзасидан перспектив планлар ишлаб чиқдилар. Бу — иқтисодий ўқишнинг самарадорлигини оширишга хизмат қилди. Сўнгги йилларда шаҳар бўйича 14 мингдан ортиқ киши иқтисодий таълим курсини битирди.

Партия ташкилотлари пропагандист кадрларни танлаш ва тайёрлашга катта эътибор бердилар. 1450 пропагандист партия ва иқтисодий ўқув системасига жалб қилинди. Уларнинг аксарияти партия, совет, хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари ва мутахассисларидир. Пропагандистлар шаҳар партия комитети қошидаги доимий семинарларда ўз назарий билимлари ва методик маҳоратларини ошириб бордилар. Андижон ёғ комбинати, гидролиз ва «Ирмаш» заводларида, Володарский номли тикувчилик фабрикаси, 13-ўрта мактаб ва бошқа жойларда пропагандист кадрлар яхши сараланган, сиёсий ва иқтисодий ўқиш кўнгилдагидек уюштирилган. Янги ўқув йилида бу коллективларнинг иш тажрибаларини оммалаштирамиз. Ҳар бир машғулот беш йиллик давомида қўлга киритилган меҳнат ғалабалари билан боғлаб ўтказилади. Бу ҳол тингловчиларнинг мустақил фикр юритишларини авж олдиришга ёрдам беради.

Шаҳар партия ташкилоти янги ўқув йилига пухта тайёргарлик билан киришмоқда. Партия сиёсий маорифининг моддий ва ўқув-методик базаси янада мустаҳкамланди. 492 бошланғич сиёсий мактаб, назарий семинар ва марксизм-ленинизм университетида 16700 коммунист ва партиясиз актив ўқийди. Бу йил сиёсий ўқишга ўтган йилдагига қараганда 1700 киши кўп жалб қилинди.

Вазифа шундан иборатки, яқин йиллар ичида ҳар бир раҳбар ходим, ҳар бир мутахассис олий сиёсий таълим олади. Шаҳар партия комитети раҳбар кадрларнинг назарий ўқишини уюштириш юзасидан перспектив план тузди. Унда шаҳар партия комитети қошидаги марксизм-ленинизм университетининг ишини янада яхшилаш кўзда тутилган. Янги ўқув йилида педагогика, медицина ва тиллар институтлари қошида университет филиаллари очилади. Унда олий ўқув юртларида ишлаётган кишилар марксча-ленинча назария, илмий-техника масалаларини ўрганадилар. Шунингдек, шаҳар халқ маорифи органи қошида очилган марксизм-ленинизм университети филиалларида ўрта мактабларнинг директорлари ва директор ўринбосарлари ўқитилади. Улар марксча-ленинча ахлоқ қоидалари, коммунистик тарбия масалаларини ўрганадилар.

Ўтган ўқув йилида механика заводи ва трикотаж фабрикасида университет филиали очилиб, инженер-техник ходимлар ўқитилган эди. Бу йил шу филиал қошида сиёсий ахборот факультети очилади. Унда мамлакатимизнинг ички ва ташқи сиёсати, маданий ва иқтисодий ҳаёти ўрганилади. Бу факультетда 200 киши таълим олади.

Шаҳар партия комитети қошида партия-хўжалик активи мактаби ҳам иш олиб бормоқда. Бу мактаб тингловчилари иккинчи йил «Социалистик ишлаб чиқаришни илмий бошқариш асослари» курсини ўрганадилар. Бу мактабда партия комитети секретарлари ва хўжалик раҳбарлари таълим оладилар. Шаҳар партия комитети, шунингдек, биринчи марта партком секретарлари ўринбосарлари учун идеология активи мактаби ташкил этди. Унда марксизм-ленинизм назарияси, КПССнинг ички ва ташқи сиёсати ўрганилади.

Биз пропагандистларга методик ёрдам кўрсатиш мақсадида барча бошланғич партия ташкилотларига олий ўқув юртлари ўқитувчиларини, илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари мутахассисларини бириктиб қўйдик. Бу йил пропагандист кадрлар тайёрлаш ва қайта тайёрлаш тўғрисида ғамхўрлик кучайтирилди. Энг билимдон, шу ишни севган кишилар пропагандист қилиб тайинланди. Бу йил 1675 пропагандист меҳнаткашларга сиёсий таълим беради. Уларнинг кўпчилик қисми коммунист ва олий ҳамда тўлиқсиз олий маълумотли кишилардир.

Шаҳар партия комитети, партия ва комсомол сиёсий маорифи уйи, бошланғич партия ташкилотлари қошида доимий ҳаракатдаги семинарлар ишлаб турибди. Улар пропагандистларга амалий ёрдам кўрсатмоқдалар. Бундан ташқари, область сиёсий маориф уйи қошида бир йиллик курс очилиб, унда тўрт юз пропагандист тайёрланди. Шаҳар партия комитети пропагандистларни янгиликлардан мунтазам бохабар қилиб туриш мақсадида «Ахборот куни» белгиланди.

Барча бошланғич партия ташкилотлари партия ва комсомол сиёсий маорифи ҳамда иқтисодий таълим системасида янги ўқув йилига пухта тайёргарлик билан киришаётирлар. Шаҳар партия комитети машғулотларнинг юксак савияда ўтишини, таъсирчанлиги ва самарадорлигини таъминлаш учун барча имкониятлардан омилкорлик билан фойдаланади.

И. ҲАМИДОВ,
Андижон шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

КАМОЛОТ

Бир куни колхоз партия ташкилотининг секретари уни йўқлаб қолди. Секретарь Йўлчи билан узоқ суҳбатлашди. Ўша куни Йўлчининг мақсади амалга ошди. Партком уни пропагандист қилиб тасдиқлади. Энди у партия маорифи системасида кишиларнинг билимини оширади.

Энгельс номли мактабнинг тарих фани ўқитувчиси Йўлчи Пардаев дастлаб бошланғич сиёсий мактабда В. И. Лениннинг таржимаи ҳолини ўрганиш юзасидан машғулотлар олиб борди. Ўтган йили эса марксизм-ленинизм асослари мактабида пропагандистлик қилди. Рашид Холматов, Марьям Аҳмедова, Турғунбой Азаматов, Исом Ғаниев сингари тингловчилар материалларни пухта ўзлаштиришди.

Бугун Йўлчи яна ўз тингловчилари ҳузурига боради. Энди улар билан «Илмий коммунизм» курси юзасидан машғулотлар ўтказади. Бир неча кун «Илмий коммунизм — марксизм-ленинизмнинг таркибий қисми» темасига тайёргарлик кўрди. Биринчи машғулот учун ажратилган икки соатдан унумли фойдаланиш мақсадида темани «Коммунизм тўғрисидаги фан —марксизм-ленинизмнинг таркибий қисми», «Илмий коммунизмнинг предмети», «Ҳозирги шароитда илмий коммунизм ролининг ошиб бориши» каби кичик темачаларга бўлиб чиқди.

Коммунист Йўлчи Пардаев ҳар бир темани ўтишга пухта тайёрланади. К. Маркс, Ф. Энгельс, В. И. Ленин асарларини мутолаа қилиш унинг дунёқарашини чиниқтирмоқда. Темага боғлиқ асарлардан конспект олади. Пропагандист темаларни маҳаллий шароит билан, хўжалик ҳаёти билан боғлаб ўтади. Бу эса коммунистларни ғоявий чиниқтирмоқда, уларнинг меҳнат активлигини оширмоқда. Натижада тингловчилар хўжаликда пахта ҳосилдорлигини ошириш, чорвачилик маҳсулотларини кўпайтиришда ташаббус кўрсатишаётир. Бу — шунчаки гап эмас, балки ҳаёт ҳақиқатидир. Мисолларга мурожаат этайлик. Коммунистлардан Исом Ғаниев, Сирож Норхўжаев сингари колхозчилар эндиликда ишлаб чиқариш бригадаларини бошқаришаётир. Улар оғир, қолоқ участкаларни илғорлар даражасига кўтаришга бошқош бўлишди. Шу туфайли ёш коммунистлар бошлиқ бригадаларда дастлабки йилиёқ 90-100 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30-31 центнердан ҳосил етиштирилди.

Марксизм-ленинизм асослари мактабида билимини оширган Марьям Аҳмедованинг ҳаёт йўли ўзгача. У дастлаб хўжаликда оддий теримчи эди. Жамият тараққиёти қонуниятларини ўрганиш унинг ижтимоий активлигини кучайтиришга сабаб бўлди. Илғорлар қаторидан ўрин олди. Марьям жамоат ишларида фаол қатнаша бошлади. Жамиятимизда ўзини меҳнатда кўрсатган одам эъзозланади. Меҳнатда эл назарига тушган Марьямни колхозчилар бригадир қилиб сайлашди. Мунтазам икки йил 90 гектар майдонда 30 центнердан «оқ олтин» етиштирди. Район партия комитетининг бюро аъзолигига сайланди.

Беш йилда коммунист Йўлчи Пардаев тажрибали пропагандистлар қаторидан ўрин олди. Кишиларда коммунистик дунёқарашни шакллантиришда колхоз партия ташкилотининг секретари Яшин Аламбердиев Йўлчига яқиндан ёрдам бермоқда.

С. ШАРОФХОНОВ,
Бўка районидаги «Ленинизм» колхози.

ЧИНИҚИШ МАКТАБИ

Коммунистларнинг ғоявий жиҳатдан чиниқишлари партия ташкилотлари жанговарлик қобилиятини оширишнинг муҳим шартидир. Бунга эришишда айниқса пропагандист кадрларнинг роли катта бўлмоқда. Район партия ташкилоти партия ва комсомол сиёсий маорифи системаларида ҳамда иқтисодий таълим мактабларида сиёсий ўқишни олиб борувчи тажрибали ва чиниққан кўп сонли пропагандист кадрларга эга. Уларни танлаш, тарбиялаш ва малакасини ошира бориш райком фаолиятида муҳим ўрин эгаллаган.

Пропагандистларни ўқитишнинг асосий формаси сифатида райком қошида ташкил этилган доимий ҳаракатдаги семинарларнинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишга алоҳида эътибор бермоқдамиз. Бу семинарларда пропагандистлар КПСС иқтисодий сиёсати ҳамда коммунистик ахлоқ проблемалари бўйича малака оширадилар. Булардан ташқари 30 пропагандист учун мўлжалланган иқтисодий билим асослари курси бўйича семинар ҳам намунали иш олиб бормоқда. Унда машғулотларни қишлоқ хўжалиги бошқармасининг бош мутахассислари ва лекторлар олиб бормоқдалар. Райком ҳузурида икки группада иш олиб бораётган партия-хўжалик активи мактабида ҳам қишлоқ хўжалиги раҳбарлари ҳамда идеология ходимлари билим олмоқдалар. Ёш пропагандистлар курсида ҳам методик совет томонидан ишлаб чиқилган махсус программа асосида машғулотлар олиб борилмоқда. Бу йил ана шу курсда 25 нафар ёш пропагандист тайёрланди. Улардан беш киши ҳозир партия сиёсий маорифи системасида, ўн киши комсомол ўқишида, ўн киши эса иқтисодий таълим мактабларида пропагандистлик қилмоқда.

Биз янги ўқув йилига тайёргарлик даврида пропагандистларни тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва жой-жойига қўйишда уларнинг мутахассислигига ҳам алоҳида эътибор бердик. Агар 1970—1971 ўқув йилида пропагандистларнинг 40 процентга яқини ўз мутахассислиги бўйича машғулотларни олиб борган бўлса, бу йил уларнинг сони 75—80 процентга етди. Бу соҳада, айниқса «Узсельхозтехника» район бирлашмасига қарашли кўчма механизацияланган колонна бошланғич партия ташкилоти ибратли иш қилмоқда. Ўтган йили бу ерда марксизм-ленинизм асослари мактабининг «КПСС тарихи» курсини ўрта мактаб ўқитувчиларидан иборат пропагандистлар олиб боришган эди. Янги ўқув йилида бошланғич партия ташкилоти қошида «Сиёсий иқтисод» курси ташкил этилиб, унга бош бухгалтер Омон Адизов пропагандист қилиб белгиланди. Райондаги гиламчилик фабрикаси бош бухгалтери А. Ҳайдаров ҳам шу кундан бошлаб ўзига берилган партия топшириғи — пропагандистлик вазифасини адо этишга киришади. Пропагандист кадрларни ана шу усулда танлаш ва жой-жойига қўйиш партия сиёсий маорифи ва иқтисодий таълим самарадорлигини таъминлашда катта роль ўйнамоқда.

Бугун партия ва комсомол сиёсий маорифи ҳамда иқтисодий таълим системасида дастлабки машғулотлар бошланади. 6600 тингловчи иштирок этадиган ана шу машғулотларда КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани ташкил этиш тўғрисидаги қарори ва район меҳнаткашлари олдида турган вазифалар чуқур ўрганилади. Шу куни беш йиллик илғорлари ўз меҳнат мувафақиятлари ҳақида тингловчиларга сўзлаб берадилар. Шубҳа йўқки, машғулотлар меҳнаткашларни КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун курашга сафарбар этишда муҳим роль ўйнайди.

А. НАЖМИДДИНОВ,
Қизилтепа район партия комитети сиёсий маориф кабинетининг мудири.

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

ПРОПАГАНДИСТЛАРНИНГ ОБЛАСТЬ ЙИҒИЛИШИ

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Бу ерда пропагандистларнинг область йиғилиши бўлиб ўтди. Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, пропаганда ва агитация бўлимлари мудирлари, маданият бўлими мудирлари, шаҳар ва район комсомол комитетларининг секретарлари, олий ўқув юртлари ижтимоий фан ўқитувчилари, район газета редакторлари ва область партия ташкилотларининг раҳбар ходимлари иштирок этган йиғилишда меҳнаткашларнинг марксча-ленинча таълими ва уларни коммунистик руҳда тарбиялаш самарадорлигини янада оширишда пропагандистларнинг вазифалари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Шу масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари **Б. Р. Раҳимов**нинг доклади тингланди.

Ўтган ўқув йилида партия маорифи системасида машғулотлар яхши якунланди. Коммунистларнинг сиёсий билимлар ва марксизм-ленинизм асослари мактабларига иштирок этиши активлашди. 15 жойдаги шаҳар ва район партия активи мактабларида ва марксизм-ленинизм университетларида тингловчилар анча ошди. Партия маорифи системасининг олий звеноси— марксизм-ленинизм университетлари ва назарий семинарларда тингловчилар составн 1971 йили 17 минг 589 кишини ташкил этган бўлса, бу йил 28 минг кишига етди. Бундан уч йил олдин иқтисодий проблемаларни 13 минг киши ўрганган эди. Эндиликда бу машғулотларга 26 мингдан зиёд тингловчи қатнашади.

Самарқанд шаҳридаги «Гелион», лифтсозлик заводлари, «8-Март» тикувчилик фабрикаси ва бошқа жойлардаги партия сиёсий ўқиши, иқтисодий билимларни ўрганишнинг ижобий натижалари оммалаштирилди. Лифтсозлик заводида иқтисодий проблемаларни 500 дан ортиқ киши ўрганяпти. Иқтисодий билимларни ўрганувчилардан кўпи ихтирочилик ва рационализаторлик ҳаракатида актив қатнашмоқда. Пропагандист М. Муртазоевнинг шахсан ўзи бешта рационализаторлик таклифини жорий этди. Унинг бу таклифлари 500 минг сўм маблағ тежаш имконини берди. Тўққизинчи беш йиллик бошидан бери завод бўйича кўпгина шундай таклифлар туфайли талай миқдорда маблағ тежалди. Корхона маҳсулот сифатини яхшилади. Сифат белгиси олишга эришди.

Нарпай районидаги «Иттифоқ» колхозида уч йилдан бери иқтисодий билим асослари, иқтисодий ва бошқариш асослари мактабида машғулотлар давом эттирилди. Унга мингдан ошиқ колхозчи қатнашди. Бу ўқиш ижобий самарасини беряпти. Хўжаликда пахта етиштириш 1971 йилга нисбатан 3 минг тонна кўпайтирилди. Колхознинг умумий даромади бултур етти миллион сўмдан ошиб кетди. Бу ерда маданий-маиший хизмат кўрсатиш тобора яхшиланмоқда. Саккизта мактаб, учта болалар боқча-яслиси, клуб, кинотеатр ишлаб турибди. Колхоз партия комитети оммавий-сиёсий ишлар, илғорлар тажрибасини пропаганда қилиш, илмий атеизм кабинетларига эгадир.

Областда янги ўқув йилида партия маорифи шохобчалари янада кенгайди. Сиёсий билим мактаблари, марксизм-ленинизм асослари мактаблари малакали, билимдон пропагандистлар билан таъминланди. Ёз ойларида область марказида партия маорифи системасидаги пропагандистлар учун алоҳида, иқтисодий билимлар бўйича алоҳида малака ошириш семинарлари ўтказилди. Олий ўқув юртларининг ижтимоий фан ўқитувчилари, йирик мутахассислар ва область партия комитетининг ходимлари шу семинарларда лекциялар ўқидилар. Шаҳар ва район партия комитетлари қошида ҳам пропагандистларнинг малакасини ошириш юзасидан шундай семинарлар ўтказилди.

Шаҳар ва районларда 19 та штатли сиёсий маориф кабинетлари фаолият кўрсатяпти. Булар пропагандистларнинг ўқишига, малакасини оширишга яқиндан кўмаклашмоқда, методик ишларни уюштириш, доимий ҳаракатдаги семинарларни ўтказиш, энг яхши пропагандистлар тажрибасини оммалаштиришда асосий восита бўлиб хизмат қилмоқда. Каттақўрғон шаҳар ва район партия комитетлари қошидаги сиёсий маориф кабинетлари бу жиҳатдан ибратли тадбирларни амалга оширмоқда.

Область партия комитети янги ўқув йили арафасида область партия активи мактабининг тингловчилар составини ва ўқиш планини тасдиқлади. Самарқанд шаҳар партия комитети қошидаги марксизм-ленинизм университетида машғулотлар бошланади. Янги ўқув йилидан партия маорифи системасида 165 сиёсий билим мактаблари, 1203 марксизм-ленинизм асослари мактаблари, 840 назарий семинарлар иш бошлаб юборади. Уларда ҳаммаси бўлиб 68 минг киши ўз сиёсий ва назарий билимини оширади.

Йиғилишда сиёсий ва иқтисодий билимларни меҳнаткашлар орасида кенг ёйиш, партия сиёсий маорифи системасида машғулотларни юқори савияда ўтказиш, тингловчиларни машғулотларга тўла тортиш, ўқувни ҳаёт билан чамбарчас боғлаш лозимлиги таъкидланди. Каттақўрғон шаҳар партия комитетининг секретари Х. Шукурова доимий семинарлар ҳақида гапириб, бундай деди:

— Машғулотларни юқори савияда ўтказиш кўп жиҳатдан пропагандистларнинг билимига, малакасига боғлиқдир. Бу ўринда назарий семинарлар муҳим роль ўйнайди. Биз пропагандистлар орасида тажриба алмаштириш, уларнинг ўқишини ташкил этишга ҳамиша эътибор берамиз. Шаҳар партия комитети янги ўқув йили арафасида ҳам пропагандистлар билан икки марта семинар ўтказди. Бунда «КПССнинг ички ва ташқи сиёсати масалалари», «КПСС— Коммунистик қурилишнинг раҳбар ва ташкилотчи кучи» мавзуларида бир неча лекция ўқилди.

— Мен 1958 йилдан бери Пахтачи районидаги «Пахтакор» колхозида пропагандистлик қиламан, — дейди Шодмон Қиличев. — Ўтган ўқув йилида машғулотлар муваффақиятли якунланди. Машғулотлар ўтказиладиган жой яхши, кўргазмали материаллар билан таъмин этилган. Ўқиш бу йил ҳам муваффақиятли бўлиши учун ҳамма нарсани тахтлаб қўйдик.

Нарпай район партия комитетининг секретари Э. Олимжонова, Каттақўрғон район партия комитети сиёсий маориф кабинети ҳузуридаги методик кенгаш раиси И. Бегмуродов ва бошқа ўртоқлар кўргазмали материаллар, пропагандистнинг тарбиячилик ва ташкилотчилик роли ҳақида фикр юритдилар. Коммунистик меҳнат мактаблари ва мураббийлик масалалари хусусида гапирдилар. Область «Ленинский путь» газетасининг редактори Б. Шигалихин область ва район газеталари саҳифаларида пропагандистларнинг машғулотларни ўтказишдаги тажрибалари ҳақида очерк ва лавҳаларни мунтазам ёритиш муҳимлигини айтди.

Область пропагандистларининг йиғилиши партия маорифи системасининг барча пропагандистларига мурожаат қабул қилди.

Йиғилиш охирида энг яхши пропагандистлардан бир группаси область партия комитети, касаба союзлари область Совети ва область комсомол комитетининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Область пропагандистларининг йиғилишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пропаганда ва агитация бўлими мудирининг ўринбосари **М. Ф. Солдатов** қатнашди.

Л. ЭРГАШЕВ.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

ЯНГИҚЎРҒОН. (Наманган области). Навоий номли колхоз бу йил адирдаги қўриқ ерлардан юз тонна «оқ олтин» олди. Толибжон Йўлдошев бошлиқ бригада адир этакларига биринчи бўлиб чигит экди. Колхозда махсус тузилган механизациялаштирилган отряд ҳозир янги-янги участкаларни ўзлаштирмоқда. Хўжаликнинг пахта майдони адир ерларни ўзлаштириш ҳисобига баҳоргача яна юз гектар кенгайди.

(ЎзТАГ).

* * *

АНДИЖОН, 18 ноябрь. (ЎзТАГ). Андижон областининг меҳнаткашлари М. И. Калинин туғилган куннинг 100 йиллигини тантанали суратда нишонламоқдалар. Шаҳар ва районларда ўтказилаётган йиғилишлар ва кечаларда «Бутуниттифоқ оқсоқоли»нинг партия билан халқ олдидаги буюк хизматлари таъкидлаб ўтилмоқда. Андижонликлар М. И. Калининнинг 1925 йилда Фарғона водийсига келиб, меҳнаткашларнинг ишлари билан ғоят қизиққанлиги тўғрисида ифтихор билан гапирмоқдалар.

Бўз районидаги қўриқ ерларда ташкил этилган Калинин номли колхоз деҳқонлари Ильич сафдоши туғилган куннинг 100 йиллигини меҳнат зафарлари билан нишонламоқдалар. Колхоз давлатга пахта сотиш халқ хўжалик планини 154 процент бажарди. Бу хўжаликда ҳар гектар ердан қирқ центнердан зиёд пахта олинди.

„УМИД“— ЭКРАНДА

ТЕЛЕФИЛЬМ

Таниқли шоир ва адиб Мирмуҳсиннинг «Умид» романи қисқа муддат ичида кенг тарқалди, ўзбек тилида унинг иккинчи нашри чоп этилди, рус, қирғиз тилларида босилиб чиқди. Унинг мотивлари асосида тайёрланган телепостановка қайта кўрсатилди. Асар муаллифи эса Ҳамза Ҳакимзода Ниёзий номидаги республика давлат мукофотига сазовар бўлди. Романнинг қисқа вақт ичида бу қадар кенг шуҳрат топиши бежиз эмас, албатта. Асар тилининг нафис ва ширадорлиги, воқеалар тасвиридаги енгиллик ва мароқлилик, ҳаёт лавҳаларининг моҳирона тасвири беихтиёр китобхонни ўзига ром қилиб олади. Лекин романнинг кўплаб мухлислар орттиришига асосий сабаблардан бири унинг мавзуи — бугунги кун қаҳрамонларининг фикру ўйларини, юриш-туришларини, интилиш ва тирикчилик тарзларини бадиий лавҳаларда акс эттирилганидир. Энг муҳими, асар қаҳрамонлари яшаётган, нафас олаётган, кураш олиб бораётган муҳит ўзбек халқи тирикчилигининг бош омили — пахтачилигимизнинг ниҳоятда зарур соҳаси — пахта уруғчилиги, янги-янги ғўза навларини кашф этаётган ажойиб олимларимиз муҳитидир. Бу масала асарнинг актуаллигини, унинг қадру қимматини янада оширади. Асар мавзуининг бу қадар муҳимлиги, унда акс этган образларнинг ранг-баранглиги, ҳаётийлиги кинематографчиларимиз эътиборини ҳам ўзига жалб этмай қўймади.

Марказий Телевидениенинг буюртмаси билан бу роман асосида янги санъат асари — икки серияли рангли бадиий телефильм яратишни мақсад қилиб олган «Ўзбекфильм» ижодкорлари завқ-шавқ билан меҳнат қилдилар. Кўпгина телефильмлар сценарийсини яратган кинодраматург Иван Менджерицкий, постановкачи-режиссёр Ғиёс Шермуҳамедов бўлажак фильмнинг асосини — сценарийсини яратиш учун Ғўза селекцияси ва уруғчилиги илмий-тадқиқот институтида бир неча муддат бўлдилар, асар қаҳрамонларининг иши, турмуши, илмий изланишлари, иш шароитлари билан яқиндан танишдилар. Улар билан бамаслаҳат қилинган иш ўз самарасини берди. Бу иш жараёнида бўлажак телефильмнинг сюжет линияси, асосий йўналиши, энг муҳим қаҳрамонларнинг тўқнашув нуқталари аниқланди. Албатта, романдаги ҳамма воқеа ва персонажларнинг қилмишларини фильмга кўчириб қўя қолиш мумкин эмас, бунинг ҳожати ҳам йўқ. Фильм ижодкорлари асарга эркин ёндошганлар, ундаги энг асосий ғояни, муҳим сюжет йўналишини, ҳал қилувчи актив персонажларни сайлаб олганлар. Ғўза селекцияси фани доимо олға қараб ҳаракат қилаётганидан роман чиққандан кейин кашф этилган айрим янгиликларни ҳам киритишга ҳаракат қилганлар. Институт партия ташкилотининг секретари, селекциячи олима Зуҳра Икромовна, кекса олим Ҳамид Маткаримович, ёш тадқиқотчилардан Эркин Ботиров, Зокир Ёқубовларнинг фаолияти кучайтирилган, уларнинг ўзаро муносабатлари ва бош қаҳрамон Умид Рустамов тақдиридаги роли ойдинлаштирилди.

Фильмда кекса ва ёш олимлар ўртасидаги муносабат, устозлар ва шогирдларнинг алоқаси, яхши анъаналарнинг умрбоқийлиги каби масалалар асосий ўринга қўйилади. Умид, Жаннат, Салим Обидий образлари талқинида романдагидан анча бўлакча йўл тутилган.

Фильм марказида эндигина институтни битириб, илмий-тадқиқот институтига ишга келган, ғўзанинг тезпишар, серҳосил, касалликларга чидамли, ишлов бериш ва ҳосилини йиғиб олишга қулай навларини яратишдек олижаноб тадқиқотларга киришиб кетган Умиднинг фаолиятини кўрсатиш масаласи туради. Шу сабабли истеъдодли актёр Исамат Эргашев олдида жуда мураккаб ижодий муаммо турар эди. Умид энди чинакам мустақил ҳаёт бўсағасига қадам қўйган, ҳали ҳаётнинг аччиқ-чучугини тўла англаб етмаган, шу сабабли ҳам шахсий турмуш масалаларида, ҳам илмий-тадқиқот ишларини олиб боришда қоқилиб-сурқилиб, хатоликларни енгиб олға боради. Унинг бу машаққатли юксалиш жараёнида институт директори Шукур Каримович, кекса селекционер Ҳамид Маткаримович, бутун умрини пахта етиштиришга бағишлаган моҳир деҳқон Қўшчибобо ва бошқа кишилар ёрдамга келадилар, хатосини тузатадилар, йиқилса суяйдилар, ўз тажрибалари, билимлари билан кўмаклашадилар, тушкунлик дамларида жонига ора кирадилар... Шундай муҳитга тушиб қолиши ва айниқса, тажрибали олим Салим Обидий оиласига тушиб қолиши эса унинг илмий муҳит қозонида қайнаб пишишини тақозо қилади. Мураккаб, чуқур психологик мушоҳадалар билан кечадиган умр онларидаги қувонч ва изтиробларни актёр табиий, самимий ифода этади. Унинг камгап, мулоҳазали, фикрни обдон ўйлаб, кейин сўйлаш одати актёр талқинида ҳаққоний кўрсатилади. У устозининг хатоларини кўрабилиши ва уларни рўйирост айта олиши, хотини Жаннанинг мешчанларча ҳаёт кечириш тарзига нафрат билан қараши жонли штрихларда ифода қилинади. Биз Умиднинг чуқур мулоҳазалар уммонида сергакланган чеҳрасига тикилиб бу ҳолатларни англаймиз. Аммо фильмда унинг биринчи чинакам севгилиси Ҳафиза билан бўлган муносабатлари тўлиқ берилмаганлиги, хазон бўлган чин севги изтиробини чекишини кўрсатадиган материал кам бўлгани учун унинг ҳис-туйғулари билан яқиндан ошно бўла олмаймиз.

Режиссёр фильмга иқдидорли ёшларни, тажрибали кекса актёрларни таклиф этиб, яхши ансамбл яратган. Ёш актриса Аида Юнусова Жанна образини эсда қоларли талқин қилган. СССР халқ артисти Олим Хўжаевнинг Салим Обидийсида камоли зукколикни, ҳаётнинг нашъу намосидан лаззатланиш, бой илмий тажриба соҳибини кўрамиз. Бир вақтлар истеъдодли олим сифатида шуҳрат қозониб бутун институтни ўзиники қилиб олган бу одам энди ижодий турғунлик ҳолатини бошидан кечирмоқда, саккиз йилдирки, янги ғўза нави яратиш борасидаги ишларининг натижасини кўролмай хуноб. Шу сабабли ҳам у янги нав уруғини энг яхши шароитли ерларга экдириб, ўша натижага қараб хулоса чиқармоқчи. шу билан институт илмий кенгашини алдамоқчи бўлади. Аммо бу ишнинг ноҳалоллигини англаган шогирдининг ҳатти-ҳаракатларига оғриниб қарайди, ундан ранжийди. Обидий образининг бу қадар мураккаблиги актёрга бой материал берган, унинг мураккаб инсон қиёфасини яратишига имкон туғдиргач.

СССР халқ артисти Наби Раҳимов ҳалол, сермашаққат тадқиқот йўлини тутган ҳақиқий олим Ҳамид Маткаримовичнинг ёқимли қиёфасини очиб беради. Фильмда таниқли саҳна ва экран артисти Ҳикмат Латипов ижросидаги Қўшчи бобо образи айниқса ҳаётий чиққан. Артист Пўлат Саидқосимов илмий ишини ташлаб қўйиб Обидийнинг югурдагига айланиб қолган ёш олим — аспирант Зокир Ёқубов ҳатти-ҳаракатларини, изтиробларини ишончли талқин қилади. Шунингдек, артистлардан Роза Исмоилова (парторг Зуҳра Икромовна), Тўғон Режаматов (ёш олим Эркин Ботиров), Зикир Муҳаммаджонов (институт директори) ҳам эсда қоладиган образлар яратишган.

Операторлар Эргаш Аъзамов билан Николай Хмара гўзал Тошкент манзараларини, институт лабораториялари, теплица, тажриба далалари манзараларини рангли лентаnumbers ларга туширганлар. Ёш рассом Бахтиёр Назаровнинг дид билан қилган декорациялари асарга ҳусн бағишлаган. Фильмнинг фазилатлари ҳақида яна кўп гапириш мўмкин. Аммо унинг ҳамма жиҳатларини синчиклаб кўздан кечирадиган бўлсак, айрим камчиликлари кўзга яққол ташланади. Бу, аввало, музика материалининг ниҳоятда қашшоқ ва таъсирсизлигида, далаларимиз жамолини кўрсатишдаги нўноқликда, айрим эпизодларнинг монтажидаги сусткашликда сезилади. Романдаги кўпгина ўткир коллизияларнинг тушиб қолиши, айниқса севги линиясига эътибор берилмаганлиги томошабиннинг ғашига тегиши мумкин...

Фильм ижодкорлари энг муҳим проблемани ҳал қилганлар: тезпишар, касалликларга чидамли, серҳосил, толаси сифатли ғўзанинг янги-янги навларини яратиш учун кечаю кундуз меҳнат қилаётган олимларимизнинг мазмунли, сермашаққат ҳаёти лавҳаларини тўғри кўрсата билганлар, бу жабҳадаги инсон характери тобланиш жараёнини бадиий лавҳаларда талқин этганлар.

Маҳмуд ЯҲЁЕВ.

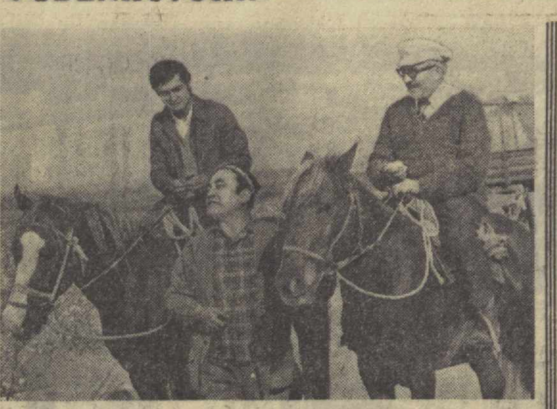

Суратда: Телефильмдан бир кўриниш.

ХАЛҚАРО ХОТИН-ҚИЗЛАР ЙИЛИ

ОЛТИН УМР

Мунаввархон ая йиғилганларни яна бир бор колхоз пахта планини муддатидан илгари бажаргани билан табрикларкан, улар билан бирга-бирга йўлаккача кузатиб чиқди.

— Буёғига ҳам бўш келишмайдиганга ўхшайди, — колхозчиларнинг орқасидан ифтихор билан қараб қоларкан, ўйланди ая. — Одамлар хурсанд. Руҳлари тетик. Ана ажойиб механизаторларимиздан Мовлудахон Ҳасанова билан Хидоятхон Ашурова, теримчи Кароматхон Сулаймоновалар тўғри далага қараб бурилишди Бир ол қўлим, дейишса борми, даламиздаги қолган-қутган пахталарни ҳам бир зарб билан йиғиштириб оламиз. Ҳа, колхоз шундай жонфидо одамлар билан, уларнинг битмас-туганмас ғайрати-ю, шижоати билан ҳаёт. Бугунги йиғилишда уларнинг номи бежиз тилга олинмади Колхоз 1130 гектар ерга чигит экиб, 37 центнердан ҳосил олган ва яна 40 центнерлик чўкки кўзланаётган экан, бунда уларнинг, уларга ўхшаган колхоз азаматларининг озмунча ҳиссаси борми?! Бу йил у раислик қилаётган «Энгельс» колхози пахтакорлари давлатга 4200 тонна «оқ олтин» етказиб беради. Далада ҳали пахта кўп. Мўлжалга етади, ҳали мўлжалдан ошиб ҳам кетади...»

Мунаввархон ая ичкарига илдам кириб столи устидаги қоғозларни йиғиштириб чиқди-да, секретарига «мени сўраганларга далага кетганимни айтиб қўярсиз», деб энди тайинлаётган ҳам эдики, кимдир:

— Тасаддуғингиз кетай Мунаввархон, сизни учратадиган кун бўларкану, —деб елкасидан қучди. Қаршисида Бозоржон ая билан Тожихон ая жилмайиб туришарди. Ҳаммалари хандон отиб кулиб юборишди.

— Иморат битгунча идоранинг турмуни бузишувди, «Оқ уй олабарга»га кўчиб олиб, хўп ўзларидан тиниб-тинчиб кетишди, деб гина ҳам қилаётгандирсиз, раис, — сўз қотди Тожихон ая.

— Мутлақо. Сизлар ўзларингиздан тинсангиз, хурсанд яшасангиз шу бизнинг хурсандчилигимиз...

— Тупроқ олсангиз олтин бўлсин, болам. Сизга раҳмат айтгани келдик...

— Ҳадемай, пахтани ҳам йиғиб оламиз. Кейин бир ҳовли тўйларини бошлаб юборайликки..., — Мунаввархон ая пенсионер кампирлар билан шу зайлда очиқ-ёруғ хайрлашди.

Кейин Ҳамиджон Абдураҳмонов бригадасига қараб йўл олди. Дала шийпонига бирин-кетин теримчилар тушликка келишаётган эди. Катта қозонда сергўшт шўрва милтиллаб қайнаб турибди Бакда чой шақирлаб қайнаяпти. Хув наридаги кўчма лоток олдида одамлар уймалашишган. Одамларнинг кайфияти кўтаринки. Ҳа, меҳнат ҳам, меҳнат унуми ҳам кайфиятга боғлиқ Кайфият яхши экан, бу бригада пахтакорлари ўз ваъдасининг устидан, албатта чиқади. Ҳа, у гектаридан 43 центнерлик пахта хирмонини уяди.

Ая наридан хирмонда пахта ёяётган кишиларга қараб қўлини кўтарди-да, «ҳорманглар, қўлингиз дард кўрмасин», — деди.

— Бор бўлинг, — хирмондагилар раисга ялт этиб қарашди.

— Ие, бу Райимбой ота билан Қосимбой ота-ку, қачон чиқишди? — Мунаввар ая бригадир Ҳамиджонга юзланди.

— Полиз ишларидан қутилишибди-ю, буёққа отланишибди. Чамамда, бир ҳафтача бўлди-ёв. Қўйинглар десам ҳам унашмаяпти. Уларга унақа оғир ишлар қараб қолгани ҳам йўқ. Хирмонда пахта ёйишади, пахта ортишади, ошпазга бўқишиб юборишади...

Ая шуларнинг ёшида бу ҳам чакки иш эмас, дегандек бригадирга жилмайиб қўйди-да, чолларнинг олдига яқинлашди. Биргалашиб овқатланишди. Об-ҳавонинг пасайиб кетганидан нолишди, бригаданинг навбатдаги ишлари ҳақида гаплашиб ҳам олишди.

Мунаввархон ая бундоқ ўйласа, колхозга раис бўлганига 20 йилдан ошибди. 20 йилдан буён шулар билан ёнма-ён. Деҳқончиликни ҳам, одамлар билан тил топиб ишлашни ҳам шу кексалардан ўрганди. Қачон ва қаерда унга оғир бўлган бўлса, ўша ерда ҳозиру-нозир улар. Худди ўз жигаридек меҳрибон, ташвишкор одамлар. Бир вақтлар колхозда полизчилик ишлари судралиб қолди.

— Кўп ташвиш тортаверма қизим, ўшанда ҳам улар раисга далда бериб ёнига киришди. Бу ерларимизда ҳали шундай қовунлар етиштирайликки, ҳамма ҳайрон қолсин.

Улар сўзларининг устидан чиқишди. Колхознинг тилни ёрадиган қовун-тарвузлари, атир ҳидли ҳандалакларининг довруғини эндиликда ким билмайди дейсиз.

Мунаввархон Қодирова одамларга меҳрини бериб, меҳр олди. Уларга маслаҳат солиб кам бўлмади. Унинг юзага олиб чиққан ҳам, ғайратга тўлдириб, ажойиб ишларга чорлаган ҳам, элга танитиб орден ва медалларга тавсия этган ҳам шу одамлар. Эндиликда кўксини Ленин, Меҳнат Қизил Байроқ, Октябрь революцияси орденлари безаб турган колхоз раиси Мунаввархон Қодированн республикада ҳам, иттифоқда ҳам ифтихор билан тилга оладилар.

У одамлар учун, уларнинг ширин келажаклари учун умрини бағишлаган асл аёл. Бундай умрни олтин умр дейдилар. Олтин зангламайди. Демак, ўзбек қизи Мунаввархон Қодированинг қилган ва қилаётган хайрли ишлари ҳам ҳеч қачон унутилмайди. Инсон учун бундан ортиқ бахт борми?!

Атаулла ОҚИЛОВ,
профессор, Андижон область, Пахтаобод районн.

ПЛАНЕТАМИЗДА

КЎРГАЗМАГА МАРҲАМАТ

СССР Савдо—саноат палатаси «Сварка-75» ихтисослаштирилган халқаро кўргазма ташкил этади. Бу кўргазма Ленинградда 21 ноябрдан 30 ноябргача давом этади. Унда турли мамлакатлардан келтирилган пайвандлаш асбоб-жиҳозларининг асл нусхалари қўйилади.

Кўргазмада 11 мамлакатнинг 40 дан зиёд фирмаси иштирок этади. Европанинг бир қатор мамлакатлари қатори Америка Қўшма Штатлари саноат корхоналарида тайёрланган янги замонавий жиҳозлар ҳам намойиш қилинади. Совет Иттифоқи учун кўргазмада катта майдон ажратилган.

Мутахассислар пайвандлашнинг турли усуллари учун ишланган асбоб-ускуналар билан танишадилар. Кўргазмада темир-бетон арматураси ва панжараларини, занжирларни эгиш ва бир-бирига пайвандлашда ишлатиладиган машина-механизмлар ҳам намойиш этилади.

«Энергомашэкспорт» томонидан ташкил этиладиган совет экспозицияси барчада қизиқиш уйғотиши турган гап. Совет Иттифоқи мутахассислари пайвандлаш асбоб-жиҳозларининг тўрт турини намойиш этишни мўлжаллашмоқда. Уларнинг ҳаммаси йилнинг ҳар қандай пайтида самарали ишлаш афзалликларига эга.

Франциянинг «Сиаки», Австриянинг «ЭВГ», ГФРнинг «Куго Мибах» ва бошқа мамлакатларнинг турли фирмаларида тайёрланган маҳсулотлар ҳам кўргазмада намойиш этилади.

СССР, ГФР, Франция, Австрия, Швеция мутахассислари ўз ҳамкасблари ҳузурида қатор докладлар қилишади. Шубҳасиз, «Сварка-75» халқаро кўргазмаси турли ижтимоий тузумдаги мамлакатлар олимлари ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга ёрдам кўрсатади.

ГДР. Республика пойтахти Берлин йилдан-йилга кўркамлашиб бормоқда. Суратда: Берлин марказининг янги қурилишлари. АДН—ТАСС фотоси.

МАДАНИЙ ҲАЁТ ЯНГИЛИКЛАРИ

◆ ПАРИЖ. Шу кунларда Париждаги биноларнинг деворларини безаган ёрқин, қуюқ қизил рангли афишаларда Октябрь революциясини тараннум этувчи шоирнинг таниш ва азиз чеҳраси пайдо бўлди. Бу ердаги замонавий санъат миллий марказида «Маяковскийнинг 20 йиллик иши» деган виставка очилди. Бу виставка 1930 йилда Маяковскийнинг ўзи Москвада ташкил этган кўргазмани тўла тўкис акс эттиради.

◆ РИО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. Бу ерда дирижёрларнинг халқаро конкурси бошланди. Конкурс Бразилиянинг атоқли композитори Вил Лобос хотирасига бағишлаб ўтказилмоқда. Конкурснинг 28 қатнашчиси орасида совет дирижёри Владимир Вербицкий ҳам бор. Жюри составига ҳам Совет Иттифокининг вакили — РСФСР халқ артисти Вероника Дударова кирган.

◆ ЛОНДОН. Бу ерда 19-Лондон кинофестивали ўтказилмоқда. Фестивалга СССР, Франция, Италия, АҚШ, Канада, Польша ГФР, Эрон ва бошқа мамлакатлардан келтирилган 60 дан ортиқ бадиий фильм тақдим этилган.

◆ БАҒДОД. Ироқ пойтахтида араб мамлакатларида музика маданиятини ривожлантириш масалаларига бағишланган халқаро конференция ўтказилмоқда.

◆ КАРОЧИ. Покистон ҳукумати мамлакатга чет эл кинофильмларини келтиришни 33 процентга камайтириш ҳақида қарор қабул қилди. «Стар» газетасининг кўрсатиб ўтишича, бу қарор мамлакат экранларида одобсизликни акс эттирувчи, зўравонлик ва шафқатсизликни пропаганда қилувчи фильмлар кўрсатишни чеклашга қаратилган. Паст савияли ажнабий кино маҳсулотлар миллий кино санъатини ривожлантиришга тўсқинлик қилади, ёш авлодни тарбиялашга салбий таъсир ўтказади. Газета бу чорани ўз вақтида кўрилган зарур тадбир деб атади. (ТАСС).

АННА ЗЕГЕРС ЮБИЛЕЙИ

БЕРЛИН, (ТАСС). Тараққийпарвар немис адабиётининг ажойиб намояндаси, ГДР ёзувчилар союзининг раиси Анна Зегерс туғилган кунга 75 йил тўлди. Адабиёт соҳасидаги хизматлари ва катта ижтимоий фаолияти учун ёзувчи ГДР миллий мукофотига, Карл Маркс орденига ва республиканинг бошқа олий мукофотларига сазовор бўлди. Унга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилди. Кеча республика Давлат Кенгашининг Раиси В. Штоф Анна Зегерснинг юбилейи муносабати билан уни «Халқлар дўстлиги катта юлдузи» ордени билан мукофотлади.

Ёзувчининг юбилейи арафасида маданият арбобларининг Берлиндаги клубида тантанали кеча ўтказилди. Криста Вольф, Герман Кант, Юрий Брезан ва республикадаги бошқа таниқли адиблар, шунингдек совет ёзувчиси Борис Полевой ГДРнинг социалистик миллий маданиятини ривожлантиришга А. Зегерс қўшган катта ҳисса тўғрисида, у ёзган китоблар чет мамлакатларда оммалашганлиги ҳақида гапирдилар.

ГДР пойтахтининг обербургомистри Э. Крак шу куни юбилярга Берлиннинг фаҳрий граждани дипломини топширди.

Бангладешдаги аҳвол

ТОКИО, 19 ноябрь. (ТАСС). Чет эл агентликларининг хабарларидан маълум бўлишича, Бангладешда мураккаб ва кескин вазият давом этмоқда.

Читтагонгдаги ҳарбий денгиз базасида ҳарбий денгизчилар ўртасида қуролли тўқнашувлар уч кун давом этди. «Сўл» ва ўта ўнг унсурлар иғвоси билан бошланган бу тўқнашувлар натижасида катта офицерлардан 7 киши ҳамда матрослар ва кичик офицерлардан 40 га яқин киши ўлдирилди. Тартибсизликларга қарши чоралар кўрмоқ учун Бангладеш ҳарбий маъмурияти бошлиғининг икки ўринбосари — армия штабининг бошлиғи генерал майор З. Раҳмон ва ҳарбий денгиз кучлари штабининг бошлиғи коммодор М. Хусайн тезлик билан Даккадан базага жўнаб кетдилар.

Кхулнада ҳам шундай тартибсизликлар бўлди. Жойдепурдаги Дакка шаҳри ёнида армия аслаҳахонасида сақланаётган қурол-яроғлардан қарийб ярмиси ўғирланган. Қуролланган бандитлар биргина Дакканинг ўзида ҳар кун ўнлаб кишиларни ўлдирмоқдалар. «Сўл» ва ўта ўнг унсурлар ўзларининг сиёсий рақибларидан мана шу тариқа ўч олмоқдалар.

Диний-жамоа кучлари ҳам активлашди. Миллат манфаатларига зид бўлган шу тўдалардан ҳар бири ўз мақсадини кўзламоқда, лекин уларнинг ҳаммаси биргаликда битта иш қилмоқдалар: бетартиблик ва бош бошдоқлик туғдирмоқдалар, армиянинг обрўйини тўкмоқдалар, мамлакатда бироз бўлса ҳам тартиб ўрнатишга уринаётганларнинг ҳаракатларига путур етказмоқдалар, армияни батамом бузиб, сўнгра ҳокимиятни қўлга олишга, шу билан бирга ўзларининг вақтинча йўлдошларини йўқ қилишга интилмоқдалар.

АФРО—ШИРОЗИ ПАРТИЯСИНИНГ СЪЕЗДИ

ЗАНЖИБАР, (ТАСС). Занжибар кўчалари ва майдонлари байрам либосида. Ҳамма жойга Афро-Ширози партиясининг транспарантлари, плакатлари, шиорлари осиб қўйилган. Танзания орол қисмининг халқи Занжибар ва Пемба оролларида ҳукмрон бўлган Афро-Ширози партиясининг бу ерда очилган VI съездини тантанали равишда кутиб олмоқда.

Партиянинг бундан уч йил муқаддам бўлиб ўтган съездида қабул қилинган резолюцияларнинг бажарилиш якунларини муҳокама қилмоқ учун Занжибар ва Пемба оролларидаги партиянинг ҳамма бўлимларидан 1500 дан кўпроқ делегат съездга тўпланишди. Улар барча партия ва давлат муассасаларининг ҳисобот давридаги ишини батафсил ўрганадилар, Танзаниянинг орол қисмини социал-иқтисодий жиҳатдан янада ривожлантиришга қаратилган тавсияларни ишлаб чиқадилар, муҳим ички, сиёсий масалаларни ҳал қиладилар. Афро-Ширози партиясининг олий органи жумладан Занжибар ва Пемба оролларини ривожлантиришнинг янги уч йиллик планини тасдиқлайди.

Партия раиси Абуд Жумбе Афро-Ширози партиясининг уч йиллик фаолияти тўғрисида ҳисобот доклади қилди.

Съездда жаҳоннинг 32 мамлакатидан келган партия делегациялари, миллий озодлик ҳаракатларининг вакиллари, шу жумладан КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси, Эстония Компартияси Марказий Комитетининг секретари К. В. Лебедев бошчилигидаги КПСС делегацияси иштирок этмоқда.

ХОТИН-ҚИЗЛАР ВА СОЦИАЛИЗМ

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши секретариати «Хотин-қизлар социалистик жамиятда» номли тўпламни нашрдан чиқарди. Хотин-қизлар ҳаракатининг раҳбарлари ва социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларнинг журналистлари тўпламнинг муаллифларидир. Улар жуда ранг-баранг мақолаларда янги жамият тузуми хотин-қизларга қандай афзалликлар берганлигини ҳикоя қилишади.

Тўпламдаги мақолаларда қайд этилишича, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда хотин-қизларни меҳнат жабҳаларига жалб қилиш ва меҳнат қилишдаги тенг ҳуқуқлилик афзалликлари қандай эканлигини ёрқин мисолларда кўрсатишади. Болгарияда, масалан, 80 процент, СССРда 90 процентга яқин, ГДРда 84 процентга яқин меҳнатга қобилиятли хотин-қизлар жамият ишлаб чиқаришида бандлар, ёки улар ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқимоқдалар. Халқ хўжалигининг бир қатор муҳим соҳаларида жумладан, соғлиқни сақлаш, таълим, маданият, санъат соҳасида аёллар етакчи роль ўйнамоқдалар. Шунингдек, улар келажаги порлоқ янги касбларни ҳам янада активроқ ўзлаштирмоқдалар. Радиоэлектроника, асбобсозлик, электротехника сингари муҳим соҳаларда ишлаётган хизматчиларнинг кўпчилиги хотин-қизлардир. Буни кейинги ўн йиллар ичида тўпланган маълумотлар ҳам кўрсатиб турибди.

Хотин-қизларнинг билими ва профессионал касб маҳорати йил сайин ошиб бормоқда. 1974 йили Болгариядаги хотин-қизларнинг 51 проценти, Венгриядаги хотин-қизларнинг 50 процентга яқини, ЧССРдаги хотин-қизларнинг 49 проценти олий ва ўрта махсус маълумотли мутахассислардир. 1974 йили СССРдаги олий маълумотли мутахассислар умумий сонининг 52 процентини хотин-қизлар ташкил этди.

Социалистик жамиятда аёллар ролининг ошиб боришини давлатни бошқариш органларида уларнинг актив иштирок этаётганлиги ҳам яққол кўрсатмоқда. Болгариядаги маҳаллий Советлар депутатлари умумий сонининг 36 процентини аёллар ташкил этса, Венгрияда бу рақам 25 процентни, Польшада 23 процентни, СССРда 48 процентни ташкил этади. Жуда кўплаб хотин-қизлар халқ судьялари қилиб сайланган.

Тўпламдаги мақолаларда социалистик жамиятда оналарга кўрсатилаётган катта ғамхўрлик мисоллари ҳам кишини қувонтиради Кўп болалик оналарга ва аёлларга, ёш болалари бўлган хотин-қизларга моддий ёрдамлар кўрсатилмоқда, имтиёзлар берилмоқда. Болалар боғча ва яслилари уларнинг хизматида, бу муассасаларнинг сони йил сайин ўсиб бормоқда. Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда мазкур беш йилликнинг фақатгина тўрт йилида мактабгача болалар муассасаларининг сони 2 миллион ўринга кўпайди.

Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлардаги хотин-қизларнинг турмуш шароити яхшиланиб бораётганлиги, меҳнати ва дам олишида қатор имтиёзлар берилаётганлиги ранг-баранг мисолларда ҳикоя қилиб берилади.

«Хотин-қизлар социалистик жамиятда» тўпламининг қиммати шундаки, унинг муаллифлари Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларда жуда катта халқаро аҳамиятга молик аёллар ҳаракатининг вазифалари муваффақиятли ҳал этилаётганлиги ҳақидаги бой тажрибани умумлаштирадилар.

Н. ОСИПОВ,
АПН мухбири.

РАКЕТА ҚЎШИНЛАРИ ВА АРТИЛЛЕРИЯ КУНИ ШАРАФИГА

Ракета қўшинлари ва артиллерия кунига бағишлаб 19 ноябрда Совет Армияси Марказий академик театрида Москва меҳнаткашлари ҳамда пойтахт гарнизони жангчилари вакилларининг йиғилиши бўлиб ўтди.

СССР Министрлари, СССР мудофаа министрининг ўринбосарлари, Совет Иттифоқи ва қўшин турлари маршаллари, таниқли олимлар ва конструкторлар, Совет Қуролли Кучларининг генераллари, адмираллари офицерлари, ишлаб чиқариш илғорлари, жамоатчилик намояндалари президиумга чиқдилар.

Йиғилишни КПСС Москва шаҳар комитетининг секретари И. Н. Пономарёв очди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси фахрий президиумга якдиллик билан сайланди.

СССР мудофаа министрининг ўринбосари стратегик ракета қўшинлари бош қўмондони армия генерали В. Ф. Толубко доклад қилди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига баланд руҳ билан табрикнома қабул қилинди.

(ТАСС мухбири).

КОСМОСДА АВТОМАТИК РАВИШДА ТУТАШТИРИШ

ТАСС АХБОРОТИ

1975 йил 17 ноябрда учирилган ва учувчисиз бошқарилаётган «Союз-20» космик кемаси 1975 йил 19 ноябрда 1974 йилнинг 26 декабридан бери учиб юрган «Салют-4» орбитал илмий станцияси билан автоматик равишда туташтирилди.

«Салют-4» станциясида ва «Союз-20» кемасида ўтказиладиган тадқиқотлар ва тажрибалар программасида ҳар иккала космик аппаратлар биргаликда учиб бораётганда уларнинг конструкциялари, агрегатлари ва борт системаларини ишлатиб, янада такомиллаштириш ва синаб кўриш кўзда тутилади.

«Союз-20» кемаси Ер атрофидаги орбитага чиқарилиб, маневр қилдирилгандан кейин космик кема билан станция бир-бирини қидириб топди, яқинлашди, ёндошди ва бир-бири билан туташтирилди. Шуларни бажаришда борт радиотехника воситаларидан ва ҳисоблаш-ҳал қилиш қурилмаларидан фойдаланилди.

«Салют-4» ва «Союз-20» космик комплекси параметрлари қуйидагича бўлган орбита бўйлаб учиб бормоқда:

— Ер юзасидан энг узоқлашган масофаси (апогейда)— 367 километр;

— Ер юзасига энг яқин масофаси (перигейда) — 343 километр;

— Ер атрофидан айланиб чиқиш даври — 91,4 минут;

арбитанинг оғиши — 51,6 градус.

Космик комплекснинг борт системалари нормал ишлаб турибди, Ундан олинаётган маълумотлар ишлаб чиқилмоқда ва ўрганилмоқда.

Тошкент шаҳрининг қиёфаси кейинги йилларда ниҳоятда ўзгариб кетди. Янги уй-жой массивлари, замонавий кўча ва хиёбонлар бунёд этилди. Суратда; 2-Қорақамиш массивидаги уй-жой бинолари. А. Тўраев фотоси.

ШОИР СЎЗИ ЯШАР АБАДИЙ

Устод шоир Мақсуд Шайхзода ўзбек совет адабиётида алоҳида ўринга эга. У шеъриятимизни янгича рангин ва гўзал шакллар, дилни жўштирувчи оҳанглар, теран мушоҳадалар, шоирона тафаккурнинг сўнмас парвози барқ уриб турган шеърий обидалар билан бойитди.

Шоирдан бизга мерос бўлиб қолган хазина ғоят серқирра, сержило ва бепоён. Бу ноёб шеърият оддий меҳнат аҳлига чуқур меҳр-муҳаббат туйғулари билан йўғрилган. Шоир совет кишисининг баркамол маънавий дунёси, курашчан инқилобий руҳи, келажакка буюк ишончи, букилмас азму-иродасини оташин мисраларда тараннум этди.

Мақсуд оғадан қолган хазина—чинакам улкан шоир, меҳрибон инсон, самимий дўст, донишманд устоз, букилмас эътиқодли ватанпарвар, ҳақиқий коммунистнинг қалб ойнаси десак, муболаға бўлмайди.

Бугун муҳтарам газетхонларни улмас санъаткоримиз хазинасида сақланган айрим қатралар билан таништириш ниятидамиз.

Муҳсин ЗОКИРОВ,
Мақсуд Шайхзода адабий меросини ўрганиш комиссияси аъзоси.

ПАХТА ҚЎШИҒИ

Ҳай-ҳай дўсти-ёронлар,
Бу ажойиб давронлар...
Миллатлар бир, Ватан бир,
Қарор бир, дил ва тан бир,
Ўзимиз бир, сўз ҳам бир!
Ваъдалар бўлсин баъжо,
Пахталар ҳам жо-бажо!
ЙИГИТЛАР —
Офарин, офарин, бу замонга минг офарин!
Офарин, офарин, қаҳрамон партия, офарин!
ҚИЗЛАР —
Саломат бўл, бахт диёри ободон!
Ғолибона, шарофатли, фаровон!
ЙИГИТЛАР —
Куйланг, дўстлар, пахта учун тарона!
Зафар, зафар, зафар сари мардона!
ҲАММА —
Биз яшаймиз — Коммунизм замони,
Совет юрти — инсоният армони.
Куйланг, дўстлар, пахта учун тарона,
Зафар, зафар, зафар сари мардона!

ЖАННАТ

Афсоналар афсонасида
Одат экан азалдан буён,
Кези келгач сўз хонасида
Беҳишт боғи қилинса баён.
Уни тасвир этарлар ҳамон
Кунгай ерда бўстонларсимон.
«Боғи Эрам» дейилса пакқос
Кўз олдида бўлади аён.
Ҳашаматли, сермева диёр,
Унда на қор, на муз, на аёз,
Қовун пишар дарахтда тайёр.
Ёнбошласанг ишкомга агар
Ток оғзингга мусаллас тўкар.
Ерга эксанг саҳарлаб хода
Оқшом яшнар сарви озода.
Тош ташласанг тарона унар,
Бир йўталсанг тарона унар.
Йўқ, бир кўриб Болтиқ бўйларин
Қўйиб қўйдим бу эътиқодни.
Кезганимда шимол жойларни
Учратгандим бир паризодни,
«Берикито» дердилар уни.
Олтин сочли шимол дилбари,
Мовий кўзи билмас қайғуни,
Бедорлардан йўқдир хабари.
Паризодки, бу ерда яшар.
Деймак бунда жаннатнинг ўзи.
Ҳар эртакнинг мағзи бор, тузи:
Бу жаннатни яратган башар.

1964 йил.

МЕНИНГ ҚАЛБИМ

[Сулаймон РУСТАМДАН].

Ҳар кимнинг бир қалби бўлса, менинг икки қалбим бор,
Ҳар иккови бир висолнинг умидида интизор.
Бири туғма Бокудадир, бири она Табризда,
Бири кулар, у бириси ботган қонга Табризда.
Бири бунда торларини илиб қўйган қуёшга,
Бири унда борлигини отган ўтга — оташга.
Бири бунда бино қурар, мўъжизалар яратур,
Бири унда кўкрагига ўқлар теккан, ярадор...
Бири бунда ол байроқли зафарларнинг тоғидур,
Бири унда ҳамла қилиб зиндонларни тўнтарур.
Бири бунда сайраб турар дўст элларнинг боғида,
Бири унда окоп қазир тик Совалон тоғида.
Бири бунда лочин каби қанотланиб суюнар,
Бири унда оқ кунларнинг ҳасратида куйинар.
Бири бунда коммунанинг негизига тош қўяр,
Бири унда дарбадардир, тош устига бош қўяр.
Ҳар кимнинг бир қалби бўлса, менинг икки қалбим бор,
Ҳар иккови бир висолнинг умидида интизор.
Бугун, эрта у хуш дамлар, азиз кунлар келади,
Ҳар иккови бир-бирига қовушади, кулади.

М. ШАЙХЗОДА таржимаси.

СПОРТ

БОКС

СССР ва АҚШ чарм қўлқоп усталари ўртасида ўртоқлик учрашувлари ўтказиш анъанага айланиб қолди. Шу кунларда мамлакатимизнинг кучли боксчилари Америкада меҳмон бўлиб туришибди. Бу сафар мусобақа фақат оғир вазнли спортчилар ўртасида ўтказилаётгани учрашувларга қизиқишни янада орттирди. Нью-Йоркдаги дастлабки матч-учрашув 6:4 ҳисобида мезбонлар ғалабаси билан тугади. Тошкентлик боксчилар жаҳон чемпиони Руфат Рисқиев очкога кўра, Василий Алексеев эса қоши жароҳатланиб учрашувни бой беришди. Огайо штатининг Цинциннати шаҳридаги иккинчи учрашувда совет боксчилари 7:2 ҳисобида ғалабага эришдилар. Бу ютуқда ўзбекистонлик боксчиларнинг ҳам ҳиссаси бор. Руфат ҳар уччала раундда рақиби Боб Морганга нисбатан яхши мусобақалашиб, очкога кўра ғолиб чиқди. Василий Алексеев эса Вудсни накаут қилиб ютди.

ФУТБОЛ

«А» класснинг биринчи лигасида қатнашиш ҳуқуқини берадиган уч йўлланма даъвогарларининг ярим финал мусобақалари тугади. Уч гуруҳга бўлиниб, Рига, Махачқалъа ва Ашхобод шаҳарларида баҳс юритган 18 команда орасида энг яхши натижага «Янгиер», футболчилари эришдилар. Улар беш учрашувнинг ҳаммасини ҳам ғалаба билан тугатдилар. Янгиерликлар Саратовнинг «Сокол» ва Ленинграднинг «Динамо» командаларини 2:1, Владивостокнинг «Луч» ва Махачқалъанинг «Динамо» командаларини 1:0, Луцк шаҳри командасини эса 2:0 ҳисобида мағлубиятга учратдилар. Шундай қилиб, чўлқуварлар шаҳри футболчиларидан ташқари «Даугава» (Рига), «Гурия» (Ланчхути), «Динамо» (Махачқалъа), «Строитель» (Ашхабод) ва «Терек» (Грозний) командалари ҳам финалда қатнашадиган бўлдилар. Якунловчи мусобақалар Чимкент шаҳрида 23 ноябрда бошланиб, 5 декабргача давом этади.

ФАКТ ВА ШАРҲ

ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШ ЦЕХИ

Учқўрғондаги ёғ-экстракция заводида чорва моллар учун брикетланган озуқа ишлаб чиқарадиган янги цех қурила бошланди.

Завод директори Н. Ҳамидов ана шу хабарни қуйидагича шарҳлади:

— Заводимизда барпо этиладиган бундай цех мамлакатда, озиқ-овқат министрлиги системасида биринчи бўлади. Цехнинг технологияси жуда оддий — бу ерда мой ишлаб чиқарадиган корхоналар учун манқал ва форпрессор агрегат ўрнатиш мўлжаллаб қўйилди. Озуқа брикетлари шрот ва мой билан бойитилган пахта шелухасидан тайёрланади. Булар учун фақат ош тузи келтирилади. Янги цех бир сменада 50 тоннагача арзон ва шу билан бирга ғоят тўйимли озуқа ишлаб чиқариш учун мўлжалланган.

Қурувчилар янги цехни муддатидан аввал фойдаланишга топшириш мажбуриятини олдилар. (ЎзТАГ).

ТАБИАТ ВА ИНСОН

ЖАРЧИЛАР

Қушлар-у ҳайвонларнинг кушандаси бўлганидан улар табиатан ўзига хос ҳимояланадилар. Айтайлик, тоғ ёнбағрида ўтлаб юрган улар галаси безовталаниб қолди. Бир-бирларини қувлашиб чинқира бошлашди. Шу яқиндаги кийиклар билан архарлар ҳам бош кўтариб огоҳланишди. Қушлар бироздан кейин ҳар томонга қараб шиддат билан учдилар. Демак, яқин ўртада қандайдир хавф-хатарни сезишган. Ё қоплон яқинлашяпти, ё бургут ҳамла қилмоқчи. Сезгир кийик ва архарлар тўдаси ҳам улар галаси учган томонга йўл оладилар, жон сақлайдилар.

Арчазорда тоғ чумчуғи шохдан-шохга сакраб тез-тез чирилласа, ёҳуд ҳаккалар бир-бирларига «гап» бермай қичқиришса, билингки, бу манзилга қандайдир йиртқич хавф солмоқда. Қушлар яқинлашиб келаётган бўри, тулки, ёввойи мушук, илвирсни, илон ёки бургутни сездими, дарҳол хавфдан атрофни хабардор этиб, жар соладилар. Қанотли ва тўрт оёқли «дўстларини» хушёрликка чорлайдилар. Майда ҳайвонлар дарҳол ўзларини панага олиб, қушлар эса қалин бутазорларни кўзлашади...

Бундай ҳолда, ўлжасини кўзлаб уясидан чиққан маҳлукнинг ҳар бир қадами «ҳисоб-китобда» бўладики, ёвуз ниятли кушандаларнинг ҳаракатлари зое кетаверади. Йиртқичнинг ўзи ҳам бундай пайтда нимадандир бад олиб, яширинишга мажбур бўлади.

...Тераклик яйловида қўй-қўзилар ўтлаб юрарди. Кекса чўпон билан гурунлашардик. Шу пайт қўйлар ўтлаб юрган ерда, наъматак орасида ҳакканинг безовталанганлиги сезилди. Ҳакка қаноти ва думини варак қилиб, бир жойдан иккинчи жойга тез-тез уча бошлади. Унинг қичқириғига бошқа ҳаккалар ҳам қўшилишди. Бора-бора ҳаккалар галаси пайдо бўлди. Нимадандир хавфсираб «шовқин» солишди. Гоҳ ҳавога кўтарилиб, гоҳ зарб билан ерга қўнишди, чарх уришди.

— Бирор фалокат бор кўринади, мен бир хабар олайчи, — деди чўпон. Биз унга эргашиб бутазорларни ораладик. Ҳаккалар овози келган томон юрдик. Кўп ўтмай чўпоннинг овози эшитилди.

— Қашқир!..

Юз метр чамаси юрсак ҳам ҳеч нарсани кўрмадик. Наъматак, зирк, катта-кичик ҳарсанг тошлар тўсиб турганиданми, йиртқични пайқаш қийин эди. Шу пайт атрофни қарсиллаган ўқ товуши тутди. Ниҳоят тоғ ёнбағирлаб жуфтакни ростлаётган бўрини кўрдик. Уни юз метрдан сочма ўқ билан нишонга олиш бефойда эди.

...Маълум бўлишича, чўпон бутазорда бўрини кўрган. Бўри биз томонга йўлланган-у бироқ, ҳаккаларнинг овозидан чўчиб пайт пойлаган. Ўқ товуши эса йиртқични очиқ майдонга чиқишга мажбур қилган. Тажрибали чўпон сочма ўқ билан нишонга олиш беҳуда эканлигини билса ҳам хавф-хатарни бартараф этиш мақсадида ўқ узди. Ана шу тариқа ҳаккалар хавф-хатардан атрофга жар солиб, қўйларни «сақлаб» қолдилар.

Ҳ. ҲАКИМОВ.

ОБЛИГАЦИЯЛАРИНГИЗНИ ТЕКШИРИНГ!

1966 ЙИЛГИ 3% ли ДАВЛАТ ИЧКИ ЮТУҚЛАР ЗАЕМИ
75-ЮТУҚЛАР ТИРАЖИНИНГ

РАСМИЙ ЖАДВАЛИ

Бу тираж 1975 йил 15 ноябрда Харьков шаҳрида бўлиб ўтди.

ЗАЕМНИНГ ҲАММА ЭЛЛИК БЕШ РАЗРЯДИДАГИ СЕРИЯ ВА ОБЛИГАЦИЯЛАРИНИНГ ҚУЙИДАГИ НОМЕРЛАРИГА ЮТУҚЛАР ЧИҚДИ.

серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)	серия номерлари	облигация номерлари	ютуқ миқдори (сўм билан)
100223	43*)	2.500	135470	1—50	100	167945	29*)	500
100519	1—50	100	136075	1—50	40	169016	33*)	500
100860	1—50	40	136292	39*)	1.000	169120	34*)	500
101786	14*)	500	136833	1—50	40	169189	16*)	500
101867	41*)	500	137349	1—50	100	169515	1—50	40
103050	04*)	500	137834	06*)	500	169536	25*)	1.000
103427	1—50	100	138271	36*)	1.000	169809	47*)	500
104317	16*)	500	139016	23*)	1.000	170064	1—50	40
104521	44*)	500	139790	32*)	1.000	171395	1—50	40
104731	1—50	40	139826	1—50	40	172214	19*)	500
105778	40*)	500	139963	10*)	500	172808	1—50	40
107669	26*)	1.000	140538	29*)	500	173782	02*)	500
107745	13*)	2.500	140962	1—50	40	174424	04*)	1.000
108488	27*)	500	141713	07*)	500	175164	29*)	1.000
108902	30*)	500	142379	16*)	500	175641	36*)	500
109343	30*)	500	145345	11*)	500	175804	38*)	500
109605	09*)	500	145444	46*)	500	176373	1—50	40
110067	1—50	100	145930	27*)	1.000	176908	1—50	40
111004	1—50	100	146217	38*)	500	177140	41*)	500
111341	30*)	500	146295	12*)	500	177270	1—50	40
111459	26*)	1.000	146384	02*)	500	178092	18*)	500
111614	17*)	500	146390	13*)	1.000	178144	1—50	40
111946	1—50	100	147045	1—50	40	178978	18*)	500
112487	29*)	500	147879	37*)	500	179078	19*)	500
113182	33*)	500	147901	04*)	500	179622	1—50	40
113849	41*)	1.000	148526	28*)	500	179744	1—50	100
115017	06*)	1.000	148646	19*)	500	180891	23*)	500
115556	19*)	500	148880	12*)	500	181002	35*)	500
115608	03*)	500	150851	1—50	100	181524	14*)	500
115938	21*)	500	151221	27*)	1.000	182003	36*)	500
115991	16*)	500	151361	37*)	500	182209	31*)	500
117328	34*)	500	151363	14*)	500	182240	04*)	500
118433	41*)	500	152032	1—50	40	182446	21*)	500
118574	13*)	500	152279	05*)	500	183937	1—50	40
118851	11*)	500	152895	1—50	40	184524	1—50	40
119049	32*)	1.000	152958	33*)	500	185140	47*)	500
120602	45*)	500	152987	1—50	100	185981	30*)	500
121351	16*)	500	153254	1—50	40	186029	38*)	500
122851	50*)	2.500	154344	44*)	500	186713	38*)	500
123951	06*)	500	154805	1—50	40	186839	33*)	500
125347	36*)	500	155672	06*)	500	187350	1—50	40
126817	1—50	40	156590	44*)	2.500	188577	21*)	500
127600	24*)	500	156975	32*)	500	188789	10*)	500
127615	30*)	5.000	157914	09*)	500	189004	43*)	500
127968	30*)	2.500	157954	1—50	40	189653	1—50	40
128612	1—50	40	158031	48*)	500	190316	04*)	1.000
129155	06*)	1.000	158746	02*)	500	191964	39*)	500
129157	10*)	500	159101	1—50	40	193226	36*)	500
130016	1—50	40	160343	13*)	1.000	195070	1—50	100
130346	06*)	500	160806	06*)	500	195610	30*)	500
131027	1—50	40	160897	08*)	500	195670	48*)	1.000
131068	1—50	100	160911	22*)	500	195714	26*)	500
131290	44*)	500	161405	1—50	40	195891	1—50	40
132079	46*)	500	161474	1—50	100	196032	02*)	500
132736	09*)	5.000	162022	25*)	500	196187	43*)	500
132930	1—50	40	163276	23*)	500	196743	1—50	40
133524	45*)	500	163682	1—50	40	197468	05*)	1.000
133768	19*)	500	165241	48*)	500	198189	1—50	40
134087	45*)	500	165326	1—50	100	198374	08*)	500
134175	10*)	500	165821	33*)	500	198561	49*)	500
134673	04*)	500	166218	47*)	500	198632	1—50	100
134856	22*)	500	167233	28*)	500	198691	04*)	500
			167824	1—50	40	198733	33*)	500

*) Шу сериядаги облигациянинг қолган 49 номерига 40 сўмдан ютуқ чиқди.

Жадвалда йигирма сўмлик облигацияларга чиққан ютуқлар кўрсатилган.

Ўн сўмлик облигацияларга ютуқларининг ярми тўланади.

Ютуқ суммасига облигация қиймати ҳам қўшилган.

Бу жадвал расмий ҳужжатдир. Омонат кассалари газетанинг янги сони келганидан сўнг ютуқларни шу жадвалга мувофиқ белгиланган тартибда тўлайдилар.

Ютуқлар тиражини ўтказиш бўйича комиссиянинг раиси — Харьков область меҳнаткашлар депутатлари Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари С. И. ЖУРАВЛЕВ.

Комиссиянинг масъул секретари — Л. П. ЕСИНА.

БОД ВА УНИНГ АСОРАТЛАРИ

ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА КЎРА

Бод — юқумли аллергик касаллик бўлиб, бу касалликда тўқималарда яллиғланиш ва ўзгаришлар рўй беради. Асосан юрак ва томир системаси ҳамда бошқа ички органлар жароҳатланади.

Бемор организмида иммунологик хусусиятлар ўзгариб, ҳужайраларда оқсил ва ферментларнинг алмашиниши бузилади. Бод хасталигида юрак ва қон-томир системасидан ташқари асаб системаси, шиллиқ қаватлар, бош мия қобиғи, жигар, буйраклар, кўз, ички эндокрин безлар ҳам касалланади.

Бу касаллиқ кўпроқ болаларда учраб, айниқса, 7-12 ёшдагиларни жароҳатлайди. Сўнгги йилларда ёш болаларда бод кўпайганлиги бир қатор мамлакатларда кузатилмоқда. Катталарда эса, хотин-қизларда эркакларга нисбатан икки баробар кўпроқ учрайди. Бир қатор мамлакатларда аҳолининг турмуш шароити оғирлиги ва санитария-гигиена қоидаларига риоя қилиш имкони бўлмаганидан кишиларда табиий иммунитетнинг заифлашган даврида бод касаллигининг кўпайганлиги аниқланган. Бутуниттифоқ ревматизм илмий-текшириш институтининг маълумотига кўра, ангина ва сурункали тонзиллит билан касалланганда бод икки ярим мартаба ва юрак пороклари эса уч марта кўпроқ учрайди. Бод баҳор ва кузда нам ҳавонинг таъсири натижасида, заҳ ва қуёш нури кам тушадиган хоналарда яшовчиларда тез-тез учрайди.

Боднинг чақирувчиси стрептококклар бўлиб, бу микроблар табиатда кўп тарқалган. Стрептококклар бемордан соғ одамга идиш-товоқ ва сочиқлар орқали ўтиши мумкин.

Боднинг келиб чиқишида аллергиянинг аҳамияти катта. Яъни организмда микробларга, микроблар чиқарган заҳарли моддаларга нисбатан ҳужайра ва тўқималарнинг сезувчанлиги ошади ҳамда тўқималарнинг структураси ва формаси ўзгаради. Атоқли совет олими А. И. Нестеровнинг ёзишича, бод гипертониянинг оғир формасига ёки миокард-инфарктга ўхшаб ўткир бошланиб, тезда оғир оқибатларга олиб келади. Лекин бу касаллик бўғинларда қаттиқ оғриқ, қизариш ва шишлар пайдо бўлиши, ҳароратнинг кўтарилиши билан бошланиб, сўнг касаллик кечиши бироз сусаяди, яширин ва сурункали давом этади. Вақти-вақти билан ҳуруж қилиб, ривожлана боради.

Бод сурункали кечса ҳам, у юракни, асаб системасини ва бошқа ички органларни жароҳатлайди.

Боднинг ривожланиши ва клиник белгилари бўйича уч босқичга бўлиш мумкин. Биринчи босқичда стрептококклар таъсирида ангина ёки сурункали тонзиллитлар бўлиб ўтади.

Бу даврда стрептококклар ва уларни токсинига (заҳарли модда) нисбатан беморда сезувчанлик ошиб қондаги оқсилнинг таркиби ўзгаради. Беморда ангина белгилари йўқолгач, 10-15 кундан сўнг касалликнинг иккинчи босқичи бошланади. Бу кўпинча шамоллашдан ёҳуд чарчашдан сўнг кўринади. Бемор бўғимларида оғриқ, қизариш ва шишиш пайдо бўлади ёки юракнинг ички қаватида яллиғланиш белгилари кўринади. Бу босқични боднинг бошланғич даври дейиш мумкин.

Боднинг иккинчи босқичида касалликнинг белгилари яққол сезилади. Буни боднинг биринчи хуружи деб номланган. Агар касалликнинг биринчи ва иккинчи босқичида беморни ўрнига ётқизиб, керакли дорилар билан даволана бошланса ва даволашни охиригача етказилса, касаллик ривожланмайди. Юрак пороки каби бод асоратларининг олди олинган бўлади. Шу тўқималардаги ўзгаришлар ҳам ўз ўрниларига келади.

Боднинг учинчи босқичи қайталовчи босқич бўлиб тўқималарнинг ички қаватида яллиғланиш бошланади. Бу босқичда тўқималарни микробларга, совуқ ҳавога, баъзи бир моддаларга нисбатан сезувчанлиги ошади ва яллиғланиш зўраяди. Боднинг учинчи босқичида ҳасталик тез-тез қайталайди ва юракни, бош мия томирларини жароҳатлайди. Бу даврда юракнинг иши издан чиқади. Томирда қон қота бошлайди. Ўпка, буйрак, жигар ва қора талоқ томирларида қон қотиб, томирларнинг ёрилиб кетиши ва қон оқишига сабаб бўлиши мумкин. Юракнинг яллиғланиши бошланади. Боднинг кечишини олимлар беш турга бўлишади. Биринчи турида боднинг ҳуружи бемор ангина билан оғриганидан 1-2 ҳафта сўнг бошланади. Бунда асосан бўғинларда кучли оғриқ шишлари пайдо бўлиши ва ҳароратнинг 38,5—39 даражага кўтарилиши билан бошланади. Бемор аҳволи оғирлашади, қон таркибида ўзгаришлар рўй беради. Бемор тезда касалхонага ётқизилмаса, бўғимлардаги оғриқ кучайверади, буйракнинг ички қавати яллиғлана бошлайди. Боднинг бу хили тез бошланиб узоққа бормайди. Бўғиндаги оғриқлар камайгач, бемор ҳарорати пасаяди ва умумий аҳволи яхшиланади. Боднинг бу хили бўғин-юрак формаси деб аталади.

Боднинг иккинчи турида бемор ангина бўлгач, унинг ҳарорати 37,2-37,3 даражага кўтарилади, иш қобилияти, иштаҳаси йўқолади, бош оғрийди, терлайди. Ёш болаларнинг бурни қонайди ва терисига тошмалар тошади. Бу формада ҳам юрак ва қон томирлари шикастланади. Бу секин бошланиб аста ривожлангани учун, баъзан касаллик кечикиб аниқланади ва клиник аломатлари ҳам равшан кўринмайди.

Боднинг учинчи хили кўпроқ ёш болаларда ва ўсмирларда учрайди, узоқ ва яширин кечади. Бола бўшашади, иштаҳаси йўқолади. Баъзан юрак ва бўғинларда оғриқ пайдо бўлади. Юрак ўйнайди. Бу тури амбулатория формаси дейилади.

Боднинг тўртинчи тури кучли бошланиб, оғир кечиши билан характерланади. Беморнинг иситмаси 40 даражага кўтарилади, баъзан у ҳушини йўқотиши ҳам мумкин. Бу формасининг аломатлари тиф касаллигига ўхшаб кетади. Шунинг учун буни боднинг тифга ўхшаш формаси деб айтилади. Боднинг бу хили билан касалланганлар тезда дори-дармонлар билан даволанса дард аломатлари йўқолади ва беморнинг аҳволи яхшиланади.

Бизнинг мамлакатимизда бод ва бошқа юрак-томир касалликларининг профилактикаси давлат миқёсида олиб борилади. Бундан бир неча йил муқаддам СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг буйруғи билан шаҳар ва район поликлиникаларида кардиоревматологик кабинетлар очилган. Бу кабинетларда врач кардиологлар ва медицина ҳамширалари ишлайдилар. Булар бод ва бошқа юрак-томир касалликларининг олдини олиш ва даволаш ишларини олиб борадилар.

Боднинг келиб чиқишига микроблар — стрептококклар сабаб бўлганлиги учун касалликнинг олдини олишда организмнинг микробларга нисбатан табиий иммунитетини кучайтириш, стрептококк ўчоқларини йўқотиш лозим.

Бу касалликка қарши кураш турли йўллар билан олиб борилади. Биринчидан, кишиларнинг турмуш шароитини яхшилаш, меҳнат билан дам олишни тўғри уюштириш, сифатли овқатланиш, тозаликка риоя қилиш, физкультура ва спортни яхши йўлга қўйиш, организмни чиниқтириш йўли билан олиб борилади, иккинчидан, шаҳарларни кўкаламзорлаштириш, ҳаво ва сувнинг ифлосланишига йўл қўймаслик керак.

Сўнгги йилларда республикамизда юқори малакали медиклар етишиб чиқди. Булар боднинг олдини олишда ва даволашда катта ишлар олиб бормоқдалар. Кенг халқ оммасига, мактаб болаларига касалликларнинг келиб чиқиш сабабларини ва уларнинг олдини олиш йўлларини тушунтириш катта аҳамиятга эга.

Сурункали ангина билан касалланганларнинг бодом безини олиб ташлаш лозим. Агар бундай қилинмаса, бу безларда жойлашган микроблар организм заифлашган кезларда қонга ўтиб, бод ҳуружини келтириб чиқаради.

Медицина статистикасининг кўрсатишича, ревматизмнинг ҳуружи бициллин олмаган беморларда икки-икки ярим марта кўп учрайди.

Беморга дори-дармонлар албатта врач кўрсатмаси билан тавсия этилади. Врач назоратисиз ўзбошимчалик билан даволанишга йўл қўймаслик керак.

К. ЙЎЛДОШЕВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг бош терапевти, медицина фанлари доктори, профессор.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевидение

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 10.00 — МОСКВА. 18.15—ТОШКЕНТ. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — **«Ахборот».** 18.15 — Оила учун ким жавобгар? 19.25 — **«Ахборот».** 19.45 — МОСКВА. Съезддан-съездгача. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — ТОШКЕНТ. **Пахтазор — мардлар майдони.** 22.45 — Назм ва наво. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.25 —ТОШКЕНТ. Ўқув кўрсатуви. 18.15 — МОСКВА. 19.00 — Янгиликлар. 19.25 — Музикали календарь. 19.45 — ТОШКЕНТ. 19.55 — Биз 70-йиллар комсомоли. 20.25 — **Империянинг ҳалокати** (бадиий фильм). 22.00 — Жанговар постда. 22.30 —МОСКВА. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 20.00 — ТОШКЕНТ. 20.05 — Кинофильм. 20.25 — Концерт. 21.10 — Тошкент янгиликлари. 21.25 — Тошкент ва тошкентликлар. 21.55 — Бадиий фильм.

Театр

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 21/XI да **Кўрмайин босдим тиконни,** (билетлар сотилган), 22/XI да **Инқилоб тонги.**

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 21/XI да **Хонума хоним,** 22/XI да **Олифта.**

Кино

Бобби — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Оқ тиш — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 50 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 16.00).

Турк найзаси — НАВОИЙ номли, «НУКУС», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (жуфт соатларда).

Аждодлар нидоси — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Шаҳарда икки киши — «ЧАЙКА» (18.00, 20.00, 21.45).

Тошкент шаҳар соғлиқни сақлаш бўлими, область медицина ходимларининг касаба союз комитети, 1-шаҳар сил касаллиги клиник касалхонаси ва Тошкент давлат медицина институтининг сил касаллиги кафедраси коллективлари 1-шаҳар сил касаллиги клиник касалхонасининг бош врачи Н. А. Азизовга отаси

Собир АЗИЗОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия билдирадилар.

Ўзбекистон Санитария, гигиена ва касб касалликлари илмий-тадқиқот институти коллективи Ўрта Осиё медицина педиатрия институти болалар ва ўсмирлар гигиенаси кафедрасининг мудири, профессор С. С. Солихўжаевга қизи

Фотима СОЛИХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг ҳуқуқшунослик факультети деканати ва жамоат ташкилотлари колхоз ва ер ҳуқуқи кафедраси ўқитувчиси Ю. Отажоновга отаси

Отажон ЛАТИПОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000 ГСП Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР
Коммутатор — 330249 дан 330258 гача
Эълонлар — 338142.
Р. 20076. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. Б. — 271.